

﴿ يٰقَوْمَنَا اٰجِبُوْا دَاعِيَ اللّٰهِ ﴾

“Ey halkım! Allah’ın davetçisine uyun!”

(Ahkaf, 46/31)

Ömrü Uzatan

50 Salih Amel

Özgün Adı: **Ömrü Uzatın 50 Salih Amel**

Te'lif: Alihan Musayev

Yayına Hazırlık: Guraba Yayın Heyeti

Abdullah Yolcu

Mustafa Yiğit

Murat Kahraman

Kapak: Ahmet Mayalı

Baskı-Cilt: Step Ajans Matbaacılık Bosna Cad. No: 11

Bağcılar/İstanbul Tel: (0212) 446 88 46

Guraba Yayınları: 165

ISBN: 978-605-5387-86-0

1. Baskı

M. 2015 / H. 1436

Her Hakkı Saklıdır.

GURABA YAYINCILIK SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Çatalçeşme Sk. Defne Han 27 / 5

Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

Tel: (0212) 526 06 05 Cep-tel: (0507) 286 14 14

 guraba yayınları gurabayayinlari

www.guraba.com.tr

e-mail: guraba@hotmail.com

gurabayayinlari@gmail.com

Alihan Musayev

Ömrü Uzatan

50

Salih Amel

الغراباء
güraba

guraba *Yayında Mihenk Taşı*

NEDEN GURABA?

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَسَلَّمَ:

«بَدَأَ الْإِسْلَامُ غَرِيبًا، وَسَيَعُودُ كَمَا بَدَأَ؛ فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ»

رَوَاهُ مُسْلِمٌ، وَفِي رِوَايَةِ التِّرْمِذِيِّ:

«فَطُوبَى لِلْغُرَبَاءِ؛ الَّذِينَ يُصْلِحُونَ مَا أَفْسَدَ النَّاسُ مِنْ

بَعْدِي مِنْ سُنَّتِي»

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmaktadır:

“İslam garib olarak başladı. Başladığı hale geri dönecektir. O halde müjdeler olsun Guraba'ya/gariplere!”

[Müslim, Kitâbu'l-İmân]

Tirmizî rivayetinde:

“Guraba'ya/gariplere müjdeler olsun! Onlar benden sonra sünnetimden insanların bozdukları şeyleri düzelterlerdir.”

[Tirmizî, İmân]

Mukaddime

Hamd Allah'adır. Sadece O'na hamdeder, O'ndan yardım ve af diler, O'na inanıp güveniriz. Nefislerimizin şerlerinden ve amellerimizin kötülüklerinden O'na sığınırız. Allah'ın hidayet verdiğini hiç kimse doğru yoldan saptıramaz; doğru yoldan saptırdığını da hiç kimse hidayete erdiremez. Allah'tan başkasının ibadet edilme-ye layık olmadığına şahadet ederiz. O, tektir, O'nun ortağı yoktur. Muhammed *aleyhissalâtu vesselâm*'ın O'nun kulu ve Rasûlü olduğuna da şahadet ederiz.

Şüphe yok ki, sözün en hayırlısı Allah'ın Kitabı, yolların en doğrusu Muhammed *aleyhissalâtu vesselâm*'ın yoludur. Amellerin en şerlisi dinde sonradan ortaya çıkarılan şeylerdir. Din adına uydurulan her şey bid'attır, her bid'at sapıklıktır; her sapıklık da Cehenneme götürür.

Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor: **“Bir ömürlünün çok yaşaması da, onun ömründen azaltılması da mutlaka kitaptadır.”**
(Fâtır, 11)

Nakledildiğine göre İbn Abbâs *radıyallâhu anhuma*, bu âyet hakkında şöyle demiştir: Kimin için uzun ömür ve yaşama hükmü verilmişse; o, muhakkak kendisi için takdîr edilmiş olan ömrü yaşar. Bu ömrü doldurması demek, kendisi için takdir edilmiş olan yazının tamamlanması demektir. Kimin de ömrünün kısa olması kararlaştırılmışsa onun da hayatı mutlaka ömrüne göredir. Onun hayatı, kendisi için kaydedilen yazıya göredir. İşte Allah Teâlâ bu âyette, bunun hepsinin yazısının Allah katında olduğunu bildiriyor.¹

Demek ki, insanın ömrünün uzun veya kısa olmasının kararını veren Allah'tır. Allah *azze ve celle* her şeyi ve herkesin kaderini, gökleri ve yeryüzünü yaratmadan elli bin sene önce yazıp

1 *Tefsiru İbn Kesir.*

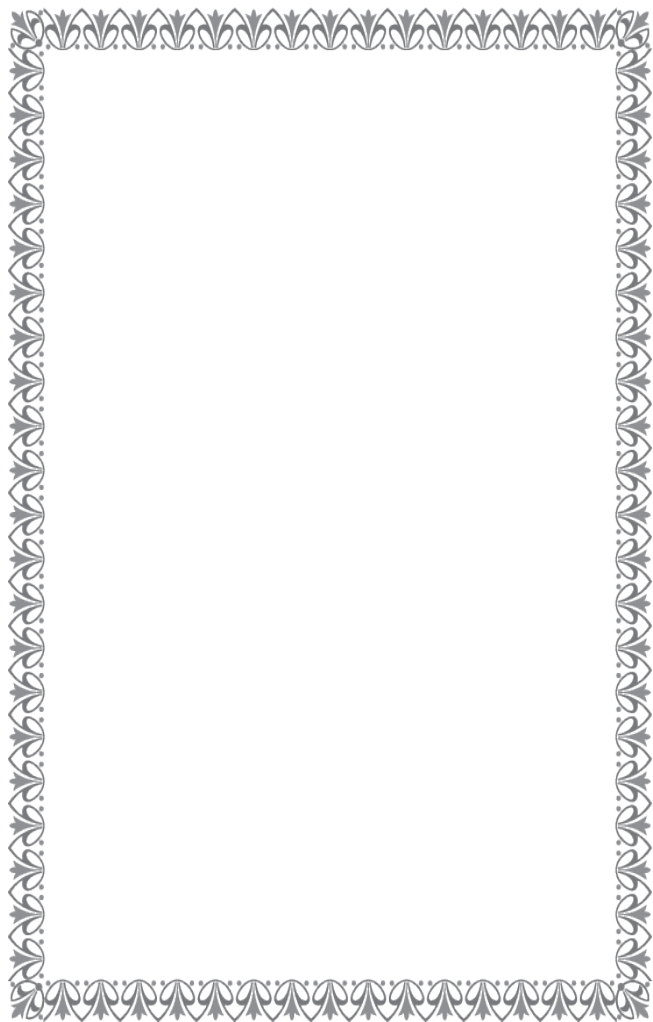
takdir etmiştir.² Biz Allah'ın Levh-i Mahfuz'da, geçmişte olanları ve kıyamete dek olacak olanları yazdığına iman ederiz. Her şeyin Allah'ın yaratması, kudreti ve tedbiri sayesinde meydana geldiğine inanırız. Şüphesiz ki, Levh-i Mahfuz'da yazılanlar mutlaka gerçekleşecektir.

Belirtmek gerekir ki, insanın ömrünün uzatılmasına sebep olan birçok hayırlı amel vardır ki, eğer insan bunları yaparsa, ömrünü uzatmış olur. Bu konuda Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor:

*“Kazayı ancak dua önler, ömrü ise ancak iyilik uzatır.”*³

2 Sünen-i Tirmizî, 2156; *Sahîhu'l-Cami*, 4380.

3 Sünen-i Tirmizî, 2139; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 154.

Ömrün uzatılması ne demektir?

Alimler bunu şöyle açıklamışlar: Dua, belanın karşısında yer alacak bir sebep kılındığı gibi, iyi işler de ömrün uzatılmasına bir sebep kılınmıştır. Bu sebepler ya hakiki manada ömrü uzatır, ya da onun bereketini artırır. Belirtmek gerekir ki, hakiki manada ömrün uzatılması, Allah *azze ve celle*'nin ezelî kaza ve takdirine, mutlak kadere değil, sadece nisbî kadere aittir. Çünkü Levh-i Mahfuz'da yazılmış kader değişmez ve bir kimsenin ömrü de ezelden bu kitapta takdir edilmiştir. Ama nisbî kader, yani mesele ölüm meleğinin yahut anne batnında ömrü yazan meleğin bildiği kader değişebilir.⁴ Zira

4 Buna delil Ebû Hureyre *radıyallâhu anh*'ın rivayetidir: O demiştir: “Ölüm meleği Musa *aleyhisselam*'a gönderildi. Melek Musa'nın yanına ge-

Allah Teâlâ şöyle buyuruyor: **“Belirli bir ecel O’nun katındadır.”** (el-En’am, 2)

“Allah dilediğini siler, (dilediğini de) sabit bırakır. Kitabın anası O’nun yanındadır.” (er-Ra’d, 39)

Bu ayetten anlaşılan şu ki, Allah, ölüm meleğinin bildiğinden dilediğini siler, dilediğini de

lince Musa, meleğe bir tokat attı (meleğin gözü çıktı). Bunun üzerine Melek, Rabinne dönerek ‘Sen beni ölmek istemeyen bir kula gönderdin.’ dedi. Allah, meleğe gözünü geri verdi ve şöyle dedi: ‘Ona dön ve elini bir öküzün sırtına koymasını, elinin temas ettiği her bir kıl için kendisine bir yıl ömür verileceğini söyle.’ (Ölüm meleği bunları Musa aleyhisselam’a iletince) Musa, ‘Ey Rabbim! Sonra ne olacak?’ diye sordu. Allah, ‘Sonra öleceksin.’ buyurdu. Musa, ‘Öyleyse şimdi öleyim.’ dedi. Musa, Allah’tan kendisini arzı mukaddese bir taş atımı mesafeye kadar yaklaş-tırmasını istedi.”

Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem buyurdu ki: *“Orada olsaydım size onun yolun kenarındaki kızıl bir kum tepesinin yanında bulunan kabrini gösterirdim.”* (Sahîh-i Buhârî, 1339; Sahîh-i Muslim, 2372).

sabit bırakır. Mutlak kader ise değişmez. Bu hususta Allah Teâlâ şöyle buyururuyor:

“Her ümmetin bir eceli vardır. Ecelleri gelince ne bir an geri kalırlar ne de bir an ileri gidebilirler.” (er-A’raf, 34)

Nisbî kader ise iyi işler sayesinde değişebilir.⁵

Haberiniz olsun ki, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, “Ümmetimin ortalama ömrü altmışla yetmiş arasındadır. (Bu yaşı geçenleri çok azdır).” buyurmuştur.⁶

Şimdi sizlere soruyorum: Eğer birinizin kaderine altmış sene yaşamak yazılmışsa, o zaman onun ne kadarını iyi işlere sarfedebilir?

Cevap: Eğer iyice düşünseniz, şu fani hayatta iyi işler yapmak için çok az fırsatınız oldu-

5 Bkz: *Ümdetu’l-Kâri*, 22/91; *Cevâbu’l-Kâfi*, 1/54-55; *Subulu’s-Selâm*, 2/627; *Tuhfetu’l-Ahvezî*, 5/427.

6 *Sünen-i Tirmizî*, 2331; *Sünen-i İbn Mace*, 4236; *Silsiletu’l-Ehâdisi’s-Sahîha*, 757.

ğunu anlarsınız. Eğer her gün sekiz saat yatıyorsanız, ömrünüzün üçte birini uykuda geçiriyorsunuz demektir. Ömrünüzün geri kalanını yemeye-içmeye, eşinizle ilişkide bulunmaya, para kazanmaya, çarşılarda dolaşmaya, ihtiyacınızı gidermeye ve başka bu türlü dünyevî işler yapmaya sarfediyorsunuz. Eğer bütün bunlar Allah için ve üstelik Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sünnetine uygun olursa, buna göre sevap kazanmış olursunuz. Aksi takdirde ömrünüzü heder etmiş olursunuz.

Peki, ömrümüzün bereketli olması için ne yapmalıyız?

Cevap: Her Müslüman, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hadislerinde haber verilen iyi işleri yapmakla ömrünü uzatabilir, yani ömrünün bereketini artırabilir. Rabbimiz, biz Müslümanlara kısa zamanda büyük sevaplar kazanma fırsatı vermiştir. Bu konuda rivayet edilen bir hadis-i şerifte Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Müslümanların, yahudilerin ve hıristiyanların durumu, bir topluluk ile, sabahtan geceye kadar bir gün, belirli bir ücret karşılığında çalışması için iş akdi yapan kimsenin örneğine benzer:

Bu kimseler, yarım gün çalıştıktan sonra şöyle derler: Bizim, senin vereceğin ücrete ihtiyacımız yok, istemiyoruz. Bizim yaptığımız amel boşa gitti (batıl oldu).

İşveren onlara, ‘Böyle yapmayın. Geri kalan işinizi de yapın ve ücretinizi tam olarak alın.’ der. Onlar, buna yanaşmaz ve çekip giderler.

Daha sonra işveren başka bir grupla iş akdi yapar. İşveren onlara, ‘Günün geri kalanı siz tamamlayın, size, onlara vereceğim ücreti vereceğim.’ der. Onlar da, çalışmaya koyulurlar. İkinci namazı vakti gelince, ‘Bizim yaptığımız amel boşa gitti (batıl oldu). Bize takdir ettiğin ücret de senin olsun.’ derler.

İşveren onlara, ‘Geri kalan işinizi de tamamlayın. Günün sadece (geçen bölümüne göre) çok az bir kısmı kaldı.’ der. Onlar bundan kaçınırlar.

İşveren başka bir grupla, günün geri kalan kısmında çalışmaları için iş akdi yapar. Daha önceki iki grubun ücretini tam olarak alır giderler.

İşte bu, Müslümanlar ile (hidayet) nurundan kabul gören şeylere bir örnektir.”⁷

İbn Hacer el-Askalânî *rahimehullâh* bu hadisi şöyle şerhetmiştir: “Onların ‘Bizim, senin vereceğin ücrete ihtiyacımız yok’ demeleri, inkar ettiklerini, Allah’tan yüzçevirdiklerini ve kendilerini Allah’a ihtiyacı olmayan kimseler olarak gördüklerini göstermektedir. Bu, genel ve güçlü bir iradeyle söylenmiş bir sözdür. Çünkü inanç ortadan kalkınca, bu, söz konusu ameli bırakmayı da gerektirir. Onların ‘Bizim yaptığımız amel boşa gitti’ demeleri, İsa *aleyhisselam*’ı inkar ettikleri için, işledikleri bütün amellerinin iptal olduğunu ve karşılığında hiçbir sevap elde edemediklerini göstermektedir. Çünkü İsa *aleyhisselam* gönderildikten sonra sadece Musa *aleyhisselam*’a inanmaları onlara fayda vermez.

7 *Sahîh-i Buhârî*, 2271.

Hıristiyanlar için de aynı şeyler geçerlidir.⁸ Fakat onların süresi diğerlerinin süresinin yarısı olduğu için hıristiyanlara günün dörtte birlik kısmı tahsis edilmiştir.

Müslümanların, yahudilerin ve hıristiyanların sevabını da alması, üç peygambere de inanmaları⁹ sebebiyledir. İşte bu örnek,

8 Yani hıristiyanların da “Bizim yaptığımız amel boşa gitti” demeleri, Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem*’i inkar ettikleri için, işledikleri bütün amellerinin iptal olduğunu ve karşılığında hiçbir sevap elde edemediklerini gösterir. Çünkü Muhammed *sallallahu aleyhi ve sellem* gönderildikten sonra sadece İsa *aleyhisselam*’a inanmaları onlara fayda vermez.

9 Bu hususta Yüce Allah şöyle buyuruyor: “**Peygamber, Rabbi tarafından kendisine indirilene iman etti, müminler de** (iman ettiler). **Her biri Allah’a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine iman ettiler. ‘Allah’ın peygamberlerinden hiçbiri arasında ayırım yapmayız. İşittik, itaat ettik. Ey Rabbimiz, affına sığındık! Dönüş Sana’dır.’ dediler.**” (el-Bakara, 285); “**Allah’ı ve peygamberlerini inkâr edenler ve** (inan-

Müslümanların bu hidayet nurundan nasıl yararlandıklarına dair bir örnektir.”¹⁰

Şu hadisten Allah’a ve Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*’e itaat eden Müslümanın ömrünün bereketli olduğu anlaşılır. Ömrünün bereketli olmasını isteyen her Müslüman, bu bereketi artıran sebepleri bilmeli ve onlara amel etmelidir ki, ömrünü uzatabilsin. Ömrün bereketini artıran iyi ameller çok sayıdadır.

Bunların bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

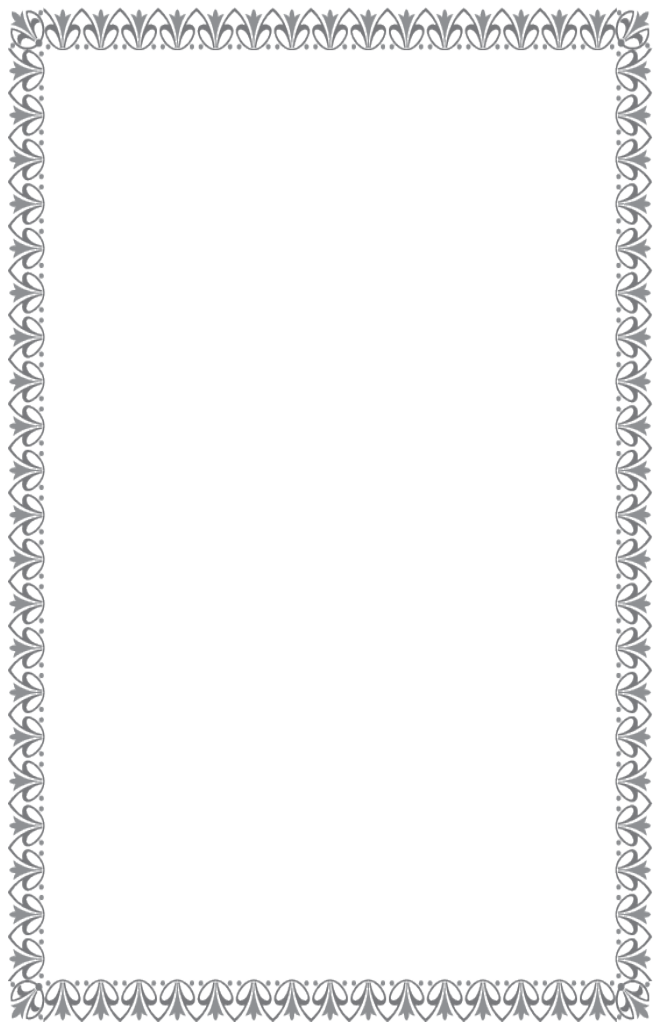
ma hususunda) **Allah ile peygamberlerini birbirinden ayırmak isteyip ‘Bir kısmına iman ederiz ama bir kısmına inanmayız.’ diyenler ve bunlar (iman ile küfür) arasında bir yol tutmak isteyenler yok mu; işte gerçekten kâfirler bunlardır. Ve Biz, kâfirlere alçaltıcı bir azap hazırlamışızdır. Allah’a ve peygamberlerine iman eden ve onlardan hiçbirini diğerlerinden ayırmayanlara (gelince) işte Allah onlara bir gün mü-kâfatlarını verecektir. Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”** (en-Nisâ, 150-152).

10 *Fethu’l-Bâri*, 4/448.

Ömrü Uzatan

50

Salih Amel

1. Akraba ile ilişkiyi sıkı tutmak:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Soyunuzu öğreniniz ki (ziyaret ederek, tanışıp bilişerek) akrabalık bağlarınızı sıkı tutasınız. Çünkü akraba ile ilişkiyi sıkı tutmak, aile içinde sevgi doğuran, malı artıran ve ömrü uzatan bir sebeptir.”¹¹

2. İyilik etmek:

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: “Kazayı ancak dua önler, ömrü ise ancak iyilik uzatır.”¹²

3-4. Güzel ahlaklı olmak ve komşuya iyilik yapmak:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: “Akraba ile ilişkiyi sıkı tut-

11 Sünen-i Tirmizî, 1979; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 276.

12 Sünen-i Tirmizî, 2139; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 154.

mak, güzel ahlaklı olmak ve komşuya iyilik etmek, memleketleri imar eder ve ömürleri uzatır."¹³

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ahlak konusunda da şöyle buyurmuştur: "Kıyamet günü mü'minin mizanında hiçbir şey güzel ahlaktan daha ağır değildir. Allah, kaba ve ahaksız kişileri asla sevmez."¹⁴

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor: "Muhakkak ki mü'min, ahlâkının güzelliği sebebi ile (gündüzleri) oruç tutan (ve geceleri de) Allah'a ibâdetle geçiren kimsenin derecesine ulaşır."¹⁵

Bu hadiste; güzel ahlâk sahibi bir müslümanın, ahlâkı sayesinde gündüzlerini oruçla, gecelerini de ibadetle geçiren bir müslümanın derecesine erişebileceği ifade edilmektedir. Bu gerçeği anlamak çok kolaydır. Şöyle ki, gündüzlerini

13 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 6/159; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 519.

14 *Sünen-i Tirmizî*, 2002; *Sahîhu'l-Cami*, 5632.

15 *Sünen-i Ebû Davud*, 4798; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 522, 795.

oruçla gecelerini de Allah'a taatle geçiren kimse, aslında nefsiyle ve şehvanî arzularıyla mücadele edip onlara galip gelmeye çalışıyor demektir. İyi düşünülürse insanlar arasına katılıp onlarla olan, muamelesinde güzel ahlâkı elden bırakmayan kimse de, aslında aralarına katıldığı kişiler adedince nefislere muhataptır, birçok nefse karşı mücahede ediyor demektir. Böyle olunca, bu kişinin gündüzlerini oruçla gecelerini de taatle geçiren kimselere erişmesi, hatta onları geçmesi hiç de yadırganacak bir durum değildir.

İşte bunun içindir ki, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, sahabeyi güzel ahlâka teşvik ederek çeşitli yollarla onlara güzel ahlâkı sevdirmeye çalışırdı. Çünkü nefislerin temizlenmesi ve insanların kemale ermesinde bunun tesirini çok iyi biliyordu. Bu yüzden de, “Allah’ım, beni güzel yarattın, ahlâkımı da güzelleştir.” diye duâ ederdi.¹⁶

16 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 1/403; *Sahîhu’t-Terğîb ve’t-Terhîb*, 2657.

Allah *azze ve celle* **“Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin.”** (el-Kalem, 4) buyurduğu halde Peygamberimiz *sallallahu aleyhi ve sellem*’in, ahlakının güzelleşmesi için dua etmesi müslümanların daima ahlâkının güzelleşmesini istemeleri, ne kadar yükselirlerse yükselsinler, Allah’dan bu hususta yardımını eksik etmemesini dilemeleri gerektiğini gösterir.

5. Allah yolunda cihad etmek:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *“Sizden birinizin Allah yolunda cihâd içinde kısa bir süre de olsa bulunması yetmiş yıl evinde kılacağı (nafile) namazından daha faziletlidir. Allah’ın sizi affetmesini ve Cennetine koymasını istemez misiniz? O halde Allah yolunda savaşın. Kim Allah yolunda deve sütünün sağılması kadar bile kısa süre de olsa savaşırsa, Cennet o kimseye vâcib olur.”*¹⁷

17 *Sünen-i Tirmizî*, 1650; *Müsned-i İmâm Ahmed*, 2/524; *Sahîhu’l-Cami*, 7379; *Silsiletu’l-Ehadîs es-Sahîha*, 902.

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor:

“Allah yolunda cihad eden -ki Allah yolunda cihad edenin kim olduğunu en iyi O bilir- aralıksız oruç tutan ve namaz kılan gibidir. Allah, Kendisi uğrunda cihad edene, canını alıp Cennetine koymayı veya sevapla ya da ganimetle sapasağlam geri dönmeyi garanti etmiştir.”¹⁸

6. Sınır boyunda nöbet tutmak:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Allah yolunda bir saat (nöbette) durmak, Kadir gecesini (Mescid-i Haram’da) Kara taşın yanında kıyamda (ibadette) geçirmekten daha hayırlıdır.”¹⁹

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor:

18 *Sahîh-i Buhârî*, 2787.

19 *Sahîh-i İbn Hibban*, 4603; *Sahîhu’t-Terğîb ve’t-Terhîb*, 1223.

“Bir gün ve bir gece sınır boylarında nöbet beklemek bir ay (gündüzleri) oruç tutmak, geceleri de (nafile) namaz kılmaktan daha hayırlıdır. Ve eğer (sınır boyunda nöbet tutan mümin asker) vefat ederse, işleyegeldiği salih ameli daima onun sevabını artırır, ona (hayırlı) rızık verilir ve o, fettandan emin olur.”²⁰

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor:

“Ölen her kişinin amel defteri kapanır. Ancak Allah yolunda nöbet tutarken hayatını kaybetmiş olan müstesna. Onun ameli kıyamet gününe kadar artırılır.”²¹

Ölümünden sonra her insanın amel defteri kapandığı halde, sınır boyunda Allah için nöbet bekleyen kimselerin amel defterleri kapanmaz, kıyamete kadar yeni sevapların yazılmasına devam edilir.

²⁰ *Sahîh-i Muslim*, 1913.

²¹ *Sünen-i Ebu Davud*, 2500.

7-9. Sadaka-i cariye, faydalanılan ilim ve salih evlad bırakmak:

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: “İnsan öldüğü vakit bütün amelleri kesilir. Yalnız üç şey (in sevabı) kesilmez: Sadaka-i cariye, faydalanılan ilim, ona dua eden salih evlad.”²²

Bu hadiste sadaka-i cariye sahipleriyle arkasında ilmî eserler ve kendisine dua edecek hayırlı evlat bırakan kimselerin amel defterlerinin kapanmayacağı haber verilir.

Ölen bir kişinin amel defterindeki sevapların artmaya devam etmesi iki şekilde olur:

1. Bir başka kimse vasıtasıyla artar. Ölen bir kimsenin ölürken bıraktığı bir kuyudan bir başka insanın gelip su içmesi gibi. Bu insanın su içmesi kuyu sahibinin amel defterindeki sevabının artmasına sebep olur.

2. Hiçbir kimsenin aracılığı olmadan artar. Allah yolunda nöbet tutarken hayatını kaybe-

²² *Sahîh-i Muslim*, 1631.

den kimseler gibi. Onların sevapları hiçbir kim-
senin aracılığı bulunmadan artmaya devam eder.

10. Cuma günü gusledip erkenden camiye gitmek ve imamın yakınına oturup hutbeyi dinlemek:

Evs b. Evs es-Sekâfî *radiyallâhu anh* dedi ki:
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle demiş-
tir: “*Her kim cuma günü (başını ve vücudunun
geri kalan kısmını) yıkar ve gusleder, erkenden
yola çıkıp (hutbenin evveline) yetişir (bir şeye)
binmeyip yürür, imamın yakınına oturarak abes-
le iştigal etmeyip (konuşmadan) hutbeyi dinlerse,
onun için attığı her adıma bir senelik oruç ve na-
mazın ecri vardır.*”^{23/24}

23 Hadisten, tavsiye edildiği şekilde camiye g -
lip hutbeyi dinleyen ve namazını kılan kim-
seye bütün senenin gecelerini namaz kılarak,
gündüzlerini de oruç tutarak geçirmiş gibi se-
vap verileceği anlaşılmaktadır.

24 *Sünen-i Ebû Davud*, 345; *Sünen-i Tirmizî*, 496;
Sahîhu'l-Cami, 6405.

Dikkat edin! Eğer adam bu hadiste zikredilen cuma edeplerini bir ay müddetinde yerine getirirse, yani bir ayda dört kere cuma namazına gider ve her gittiğinde, mesela 100 adım atırsa, onun için 400 senelik oruç ve namazın ecri vardır. Eğer adam bir yıl devamlı şekilde (yani elli iki kere) cuma namazına gider ve her gittiğinde 100 adım atırsa, 5.200 senelik oruç ve namazın ecrini kazanır. Şimdi bir düşünün, Müslüman bir kimse hayâtı boyunca devamlı şekilde böyle yaparsa, ne kadar sevap kazanır?!

Bir rivayette de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Cuma günü boy abdesti alıp mümkün olduğu kadar vücudunu iyice temizlemeye çalışsan, ardından saçlarını yağlayan veya evinde bulunan güzel kokudan vücuduna süren ve daha sonra evinden çıkıp mescide gelerek safları yarmadan kendisine takdir edilen namazı kılan ve imamın okuduğu hutbeyi hiç sesini çıkarmadan, kimseyle konuşmadan can

kulağıyla dinleyen herkesin bu cuma ile diğer cuma arasındaki (küçük) günahları bağışlanır.”²⁵

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor:

“Cuma günü olduğunda melekler mescidin kapısına dizilir ve ilk gelenlerden itibaren sırayla gelen cemaati yazarlar. Namaza erken gelen kimseler sanki bir deveyi Allah yolunda kurban etmiş gibi sevap alırlar. Onlardan sonra gelenler bir sığırı, daha sonra gelenler bir koçu, ardından gelenler bir tavuğu ve sonra gelenler bir yumurtayı Allah yolunda tasadduk etmiş gibi sevap alırlar.”²⁶

**11-14. Mescid-i Haram’da,
Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in
Mescidinde, Mescid-i Aksa’da ve
Kuba Mescidinde namaz kılmak:**

Cabir b. Abdullah *radıyallâhu anhuma*’dan nakledildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi*

25 *Sahîh-i Buhârî*, 883.

26 *Sahîh-i Buhârî*, 929; *Sahîh-i Muslim*, 850.

ve sellem şöyle buyurmuştur: “Benim bu mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Haram müstesna, diğer mescidlerde kılınan bin namazdan daha hayırlıdır. Mescid-i Haram’da kılınan bir namaz, başka mescidlerde kılınan yüz bin namazdan daha hayırlıdır.”²⁷

Ebû Zerr radiyallâhu anh dedi ki: Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Benim bu mescidimde kılınan bir namaz, Mescid-i Aksa’da kılınan dört namazdan daha hayırlıdır.”²⁸

Bu hadis-i şeriften anlaşılan şu ki, Mescid-i Aksa’da kılınan bir namaz, başka mescidlerde kılınan ikiyüz elli namazdan daha hayırlıdır.

Sehl bin Hanif radiyallâhu anh dedi ki: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: *“Her kim evinde abdest aldıktan sonra Kuba*

27 Sünen-i İbn Mace, 1406; Sahîhu’l-Cami, 3838.

28 Müstedrek, Hâkim, 4/509; Sahîhu’t-Terğîb ve’t-Terhîb, 1179; Silsiletu’l-Ehadîs es-Sahîha, 2902.

mescidine gelip orada namaz kılrırsa, bir Umre yapmış gibi sevap kazanır."²⁹

15. Ramazan ayında mübarek³⁰ Kadir Gecesi'nde ibâdetle kaim olmak:

Bu hususta Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor: **“Doğrusu Biz onu (Kur’an’ı) Kadir gecesinde indirdik. Kadir gecesinin ne olduğunu**

29 *Sünen-i İbn Mace*, 1412; *Sahîhu't-Terğîb ve't-Terhîb*, 1181.

30 **“Biz onu (Kur’an’ı), mübarek bir gecede indirdik.”** (Duhân, 3); **“Ramazan ayı, insanlara yol gösterici, doğrunun ve doğruyu eğriden ayırmanın açık delilleri olarak Kur’an’ın indirildiği aydır.”** (el-Bakara, 185) İbn Abbas *radıyallâhu anhuma* der ki: Allah Teâlâ, ramazan ayında ve Kadir gecesinde topluca, Kur’an’ı bir bütün halinde Levh-i Mahfûz’dan dünya göğündeki İzzet Evine indirdi. Sonra teker teker vak’alara göre yirmi üç senede Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem’e* inzal buyurdu. Buna göre ramazan ayının ve Kadir gecesinin üstünlüğü, Kur’an’ın bu ayda ve bu gecede inmesinden ileri gelmektedir (*Tefsir İbn Kesir*).

sen bilir misin? Kadir gecesi bin aydan hayırlıdır.” (el-Kadr, 1-3)

Bin ay, seksen üç yıl dört aydır. Kadir gecesi, gerçekten değerli bir gecedir ve bu sûre de Kadir gecesini övmek için indirilmiştir.

Süfyân es-Sevrî *rahimehullâh* der ki: Mücâhid'in, “**Kadir gecesi bin aydan daha hayırlıdır**” kavli hakkında şöyle dediği bana bildirildi: O gecede amel edip, gündüz oruç tutmak ve gece kıyam etmek bin aydan daha hayırlıdır.³¹

Mücâhid *rahimehullâh* yine şöyle demiştir: “Bu, içinde Kadir gecesi bulunmayan aylardan daha hayırlıdır.”

Amr İbn Kays der ki: O gecedeki amel, bin aydaki amelden daha hayırlıdır. Kadir gecesinin; içinde Kadir gecesi bulunmayan bin aydan daha üstün olduğuna dâir bu görüş İbn Cerîr'in tercih ettiği görüş olup en doğru görüştür.³²

31 *Tefsiru İbn Cerîr et-Taberî.*

32 *Tefsir İbn Kesir.*

Ebû Hureyre *radiyallâhu anh* nakletti ki, Ramazan geldiğinde Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle demiştir:

“Ramazan ayı geldi. Mübarek bir ay. O ayın orucunu Allah size farz kılmıştır. O ayda cennet kapıları açılır ve Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar zincirlere vurulur. Ondaki bir gece, bin aydan daha hayırlıdır. O gecenin hayrından mahrum kalan, gerçekten mahrum kalmıştır.”³³

Kadir gecesinin hayırlı bir gece olduğu konusunda Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurur:

“Kim Kadir gecesini îmân ve ihlâsla ibâdet ederek geçirirse, geçmiş günâhları bağışlanır.”³⁴

16. Cemaatle namaz kılmak:

Abdullah ibn Ömer *radiyallâhu anhuma*’dan, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in şöyle bu-

33 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 2/230; *Sahîhu’l-Cami*, 55.

34 *Sahîh-i Buhârî*, 35; *Sahîh-i Muslim*, 759.

yurduğu nakledilmiştir: “Cemaatle kılınan namaz, tek başına kılınan namazdan yirmi yedi derece daha üstündür.”³⁵

Yine bir rivayette Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Kişinin cemaatle kıldığı namaz, evinde ve pazarda kıldığı namazdan yirmi beş kat daha sevaptır. Şöyle ki, kişi güzelce abdest alır, camiye gider ve bu esnada namazdan başka bir gayesi olmazsa, attığı her adımla bir derece yükseltilir ve işlediği hatalardan biri silinir. Namaz kıldıktan sonra, namaz kıldığı yerden ayrılmadığı sürece melekler onun için bağışlanma diler: ‘Allah’ım, onu bağışla! Allah’ım, ona merhamet et!’ derler. Sizden biri, bir namazı beklediği sürece namaz kılıyor hükmündedir.”³⁶

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bir rivayette de şöyle buyurmuştur:

35 *Sahîh-i Buhârî*, 645; *Sahîh-i Muslim*, 650.

36 *Sahîh-i Buhârî*, 647.

“Namaz konusunda en fazla sevaba nail olanlar camiye en uzaktan gelenlerdir. Cemaatle namaz kılmak için namazı bekleyenler de, hemen namazı kılıp uyuyanlardan daha çok sevap kazanır.”³⁷

Ebû Ümâme radiyallâhu anh’dan nakledildiğine göre, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Eviden abdest alarak farz bir namaza çıkan kişinin sevabı, ihrama girip haccedenin sevabı gibidir. Bir kimse kuşluk namazı için bulunduğu yerden çıkar da bu çıkışındaki yorulmanın sebebi yalnız kuşluk namazı olursa o kişinin sevabı Umre yapanın sevabı gibidir. Aralarında boş ve bâtil söz olmaksızın bir namazın peşinden kılınan bir namaz İlliyyûnda yazılır.”³⁸

Hadisten anlaşılıyor ki, aralarında lüzumsuz bir söz söylemeden veya lüzumsuz bir davranışta bulunmadan bir nafilenden veya bir

37 Sahîh-i Buhârî, 651; Sahîh-i Muslim, 662.

38 Sünen-i Ebû Davud, 651; Sahîhu’l-Cami, 6228.

farzdan sonra kılınan farz veya nafîle bir namaz, mutlaka “İlîyyûn”da kaydedilir ve bu namazın sevabı sahibine verilmek üzere muhafaza edilir. Bu namazın gece veya gündüz kılınmış olması arasında bir fark da yoktur. Melâike-i kiram, kılınan bu namazı “İlîyyûn”a iletirler ve kaydederler.

“İlîyyûn” hakkında müfessirlerin bazıları, “meleklerin ve insanların hayırlı amellerinin yazıldığı divandır,” demişlerdir ki, Kur’an-ı Kerim’in zahirine de bu mânâ muvafık düşmektedir. Çünkü Kur’an-ı Kerim’de bu kelime şöyle açıklanmaktadır: **“İlîyyûn nedir bilir misin? (O İlîyyûn’daki kitap) İçinde ameller kaydedilmiş bir kitaptır. O kitabı, Allah’a yakın olanlar görür.”** (el-Mutaffifîn, 19-21)

Belirtmek gerekir ki, bu hüküm, yani cemaat namazına gitmek, kişilere hastır. Kadınlar hususunda ise Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *“Kadının özel odasında kıldığı namaz (evin) salonunda kıldığı nama-*

zından, (eşyalarının gizlendiği) daha özel odada kıldığı namaz da özel odasında kıldığı namazdan daha efdaldır."³⁹

Kadın işlerinde esas, mümkün olduğu kadar tesettüre riayet olduğu için Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kadının daha çok gizlenme imkânı bulduğu yerde kıldığı namazın daha sevap olduğunu haber vermiştir. Bu rivayetten de anlaşıldığı gibi, kadının evinde ve evinin gizli köşelerinde namaz kılması, mescidde namaz kılmasından daha efdaldır.

17. Yatsı ve sabah namazlarını cemaatle kılmak:

Bu hususta Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "*Bir kimse eğer yatsı namazını cemaatle kılsa sanki gecenin yarısını, eğer sabah namazını da cemaatle kılsa sanki gecenin tümünü namaz kılmakla geçirmiş gibi olur.*"⁴⁰

39 *Sünen-i Ebû Davud*, 670; *Sahîhu'l-Cami*, 3833.

40 *Sahîh-i Muslim*, 656.

Başka bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Yatsı namazını cemaatle kılan kimse o gecenin yarısını namaz kılmakla geçirmiş gibidir. Yatsı ve sabah namazlarını cemaatle kılan kimse, o gecenin tamamını namaz kılmakla geçirmiş gibi sevap alır.”⁴¹

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor: “Karanlıklarda mescidlere çokça yürüyenleri, kıyamet gününde tam (bir) nûr ile müjdele.”⁴²

Ubey b. Kâ'b *radıyallâhu anh* demiştir ki: Bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bize sabah namazını kıldırdı ve “*Filan burada mı?*” dedi. (Ashab) “hayır” dediler. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* tekrar “*Peki ya, filan burada mı?*” diye sordu, oradakiler yine “hayır” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* buyurdu ki: “*Bu iki namaz (yatsı ve sabah namazları) münafıklara en ağır gelen namazlardır. Eğer siz*

41 *Sünen-i Ebû Davud*, 555.

42 *Sünen-i Ebû Davud*, 561; *Sahîhu'l-Cami*, 2823.

bu iki namazdaki sevabı bilseydiniz dizler üzerinde emekleyerek de olsa (bunları cemaatle kılmak için camiye) gelirdiniz. Birinci saf (Allah'a yakınlık, şeytandan uzaklık, ecir ve sevap yönünden) meleklerin saffı gibidir. Siz birinci saftaki fazileti bilseydiniz, ona koşar (onun için yarışırdınız). Muhakkak bir adamın başka bir adamla (cemaat yaparak) namaz kılması tek başına namaz kılmasından, iki kişiyle birlikte kılması da, bir kişiyle birlikte kılmasından daha sevaptır. (Cemaat) ne kadar çok olursa Allah'a o kadar sevimli olur.”⁴³

18. Nafile namazını evde kılmak:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Yalnız farz namaz müstesna kişinin en hayırlı namazı, evinde kıldığı namazdır.”⁴⁴

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor: “Kişinin yalnız başına kıldığı

43 *Sünen-i Ebû Davud*, 554; *Mişkatu'l-Mesâbîh*, 1066.

44 *Sahîh-i Buhârî*, 731; *Sahîh-i Muslim*, 781.

nafile namaz, cemaatin gözü önünde kıldığı namazdan yirmi beş (derece daha) üstündür."⁴⁵

19. Kuşluk⁴⁶ namazını kılmak:

Ebû Zerr *radıyallâhu anh*'ın rivayet ettiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "*Âdem oğlu her bir sülâmâsı/mafsalı*"⁴⁷ kar-

45 Beyhakî, *Şuabu'l-Îmân*, 3259; *Silsiletu'l-Ehadis-Sahîha*, 3149.

46 **Kuşluk/Duha namazı:** Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in kuşluk vaktinde nafile kıldığı ve arkadaşlarına da bu vakitte kılmayı tavsiye ettiği namazdır. Kuşluk namazı kılmak müstehabtır. Güneşin bir mızrak boyu yükselmesinden, yani güneşin doğmasının üzerinden takriben 45-50 dakika geçtikten sonra zeval vaktine kadar olan müddet içinde iki, dört, altı, sekiz ya da oniki rekat olarak kılınabilirse de en faziletlisi dört rekat kılmaktır. Kuşluk namazı, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in her zaman kılmadığı, bazen, araya kıldığı bir namazdır.

47 Sülâmâ kelimesi, "sülâmiye" kelimesinin ç - ğuludur. Parmak kemiği veya eklemi demektir. "Sülâmiyât" şeklinde cem edildiği zaman, parmakların eklemleri arasındaki kısımları ifâde ederse de, zamanla bu kelime beden

şılığında bir sadaka (borcu) olarak sabahlar. Karşılaştığı kimseye selâm vermesi bir sadakadır. İyiliğe çağırması bir sadakadır. Kötülükten sakındırması bir sadakadır. Eziyet veren bir engeli yoldan kaldırması bir sadakadır. (Kişinin) ailesine yaklaşması (da) bir sadakadır. Kuşluk vakti kılınan iki rekat namaz ise, bütün bu borçlar için yeterlidir.”⁴⁸

Hadisten anlaşılan şu ki, sadaka, sadece fakirlere verilen mal veya para değildir. Fertlere ve cemiyete yarar sağlayan her faydalı söz, davranış ve iş de bir tür sadakadır.

Hadis-i şerifte bu gerçeğe işaret edilerek maddî imkânlarıyla sadaka vermekten âciz kalan fakir kimselerin de tasadduk imkânlarının bulunduğu ifâde edilmekte ve onlara da sadaka yolları gösterilmektedir. Keza Kuşluk namazındaki fazilet ve sevabın bu fiillerin hepsinin fazileti ve sevabına denk olduğu da ifâde edilmektedir.

bütün kemikleri ve eklemleri için kullanılır olmuştur. Burada da bütün eklemler ve kemikler kasdedilmiştir (*Şerhu'n-Nevevî*, 3/61).

48 *Sahîh-i Muslim*, 720.

20. Kur'an okumak:

Ebû Said el-Hudrî *radıyallâhu anh*'dan nakledildiğine göre; adamın biri, başka birinin İhlas suresinin tekrarlayıp durduğunu işitmiş. Sabah olunca, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e gelip biraz da adamın yaptığını hafife alarak bu durumu haber vermiş. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e şöyle buyurmuştur:

*“Canım elinde bulunan Allah’a and olsun ki, bu sure Kur’an’ın üçte birine⁴⁹ denktir.”*⁵⁰

Bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: **“De ki: O Allah bir-**

49 Bazı İslam alimleri, “Kur’an’ın üçte birine” ifadesini zahirine hamlederek/ilk bakışta anlaşılan anlamına bakarak şöyle demiştir: “İhlas suresi Kur’an’ın manalarına göre onun üçte biridir. Çünkü Kur’an’ın üç ana konusu vardır. Bunlar, hükümler, kıssalar ve tevhid inancıdır. İhlas suresi bu konulardan üçüncüsünü ihtiva etmektedir. Bu itibarla Kur’an’ın üçte birini teşkil etmektedir.” (*Fethu’l-Bâri*).

50 *Sahîh-i Buhârî*, 5013.

dir.⁵¹ Kur'ân'ın üçte birine denktir. **“De ki: Ey kâfirler!”**⁵² ise Kur'ân'ın dörtte birine denktir.”⁵³

Yine bir hadis-i şerifte Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: “Niçin sizlerden birisi mescide gidip Allah'ın Kitabından iki ayet öğrenmiyor veya iki ayet okumuyor ki, bu onun için iki deveden daha hayırlı olsun. Üç ayet onun için üç deveden, dört ayet onun için dört deveden ve okunacak ayetler kendi sayılarınca olan develerden daha hayırlıdır.”⁵⁴

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem yine şöyle buyurmuştur: “Kur'an-ı Kerim'den tek harf okuyana bile bir sevap vardır. Her sevap on misliyle kayda geçer. 'Elif Lâm Mîm' bir harftir demiyorum. Aksine Elif bir harf, Lâm bir harf, Mîm bir harftir.”⁵⁵

51 Yani “el-İhlas” sûresi.

52 Yani “el-Kâfirûn” sûresi.

53 el-Mucemu'l-Kebîr, Taberânî, 12/405/13493; Sahîhu'l-Cami, 4405.

54 Sahîh-i Muslim, 2/197.

55 Sünen-i Tirmizî, 2910; Sahîhu'l-Câmî, 6469.

21. Her seherde yüz kere “Lâ ilâhe illallah!”⁵⁶ demek:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Her kim sabah namazından sonra yüz defa “Subhânallah!”⁵⁷ ve yüz defa “Lâ ilâhe illallah!” derse, onun günahları denizin köpükleri kadar olsa bile bağışlanır.”⁵⁸

22. Pazara girerken zikretmek/Allah'ı anmak:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Her kim pazara girerken:

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ، بِيَدِهِ الْخَيْرُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

56 Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur.

57 Allah'ı tüm noksan sıfatlardan tenzih ederim!

58 *Sahîh-i Nesâi*, 1354.

'Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur. O birdir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır. Yaşatan ve öldüren O'dur. Ezelî ve ebedî hayat sahibidir, ölümle gelen zevâl ve fenâdan münezzehtir. Hayır ve hasenât O'nun emrindedir ve O, her şeye gücü yetendir.'⁵⁹ derse, Allah ona bir milyon sevap yazdığı gibi bir milyon günahını da siler."⁶⁰

23. Her gün yüz kere "Subhânallahi valhamdulillahi ve lâ ilâhe illallahu vallahu ekber!"⁶¹ diyerek zikretmek:

Ümmü Hanî *radıyallâhu anha* şöyle rivâyet ediyor: "Bir defasında Peygamber *sallallahu aley-*

59 Lâ ilâhe illallah, vahdehu lâ şerîke leh, lehu'l-mulku ve lehu'l-hamdu, yuhyî ve yumît ve huve hayyun lâ yemût, biyedihî'l-hayr ve huve alâ kulli şeyin kadîr.

60 *Sünen-i Tirmizî*, 3727; *Sahîhu'l-Câmi*, 6231.

61 Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim! Hamd Allah'a mahsustur! Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık mabud yoktur! Allah en büyüktür!

hi ve sellem beni ziyârete gelince ona şöyle dedim: ‘Ben artık çok yaşlandım, yaşlılık beni epey yordu. Bana öyle bir amel öğret ki, oturduğum halde amel edeyim ve sevap kazanayım.’ Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

‘Yüz defa «Subhânallah!» de, bu, senin için İsmail aleyhisselam’ın neslinden yüz köleyi azad etme sevabına eşittir. Yüz defa «Elhamdulillah!» de, bu, senin için Allah yolunda cihad eden mücâhidlerin bindiği yüz ata eşittir. Yüz defa «Allahu Ekber!» de, bu, senin için, kurban olarak kesilmiş ve Allah tarafından kabul edilmiş yüz deveye eşittir. Yüz defa «Lâ ilâhe illallah!» de, bu, senin için yerle gök arasını sevapla doldurur. Ve bu zikri yaptığın gün -aynı zikri yapan kimse hariç- hiç kimsenin sevabı senin sevabından fazla olmaz.’⁶²

Ebû Zerr radiyallâhu anh rivâyet ediyor: Bir defasında fakir muhacirler Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in yanına gelip şöyle dediler:

62 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 6/344; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 1316.

“Ya Rasûlallah, zenginler bizden daha çok sevap kazanıyorlar. Onlar da bizim gibi namaz kılıyor, bizim gibi oruç tutuyor, ilaveten de mallarının en güzelini Allah yolunda sadaka veriyorlar.” Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de şöyle buyurdu:

“Sizce Allah sizin için sadaka vereceğiniz şeyler hazırlamamış mı?! Hakikaten her tesbih bir sadakadır, her tekbir bir sadakadır, her tahmid bir sadakadır, her tehlil bir sadakadır, iyiliği emretmek bir sadakadır, kötülükten nehyetmek bir sadakadır, ayrıca eşyle ilişkide bulunmak da bir sadakadır.” Sahabiler sordular: “Ya Rasûlallah! Eşimizle ilişkide bulunmak nasıl sevap kazandırır?”

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Haram yolla ilişkide bulunmanın günah kazandırdığını bilmiyor musunuz?! Öyleyse helâl yolla ilişkide bulunmak da sevap kazandırır.”⁶³

63 Sahîh-i Muslim, 3/82.

24. Her gün yüz kere “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah!”⁶⁴ demek:

Bu hususta Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah!*” kelimesini çok söyleyin! Çünkü bu kelime, Cennet hazinelerinden biridir.⁶⁵

Ebû Eyyub el-Ensârî *radıyallâhu anh* şöyle rivâyet ediyor: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, Mirac gecesinde İbrâhim *aleyhisselâm*’ın yanına gelince İbrâhim, Cebrail *aleyhisselâm*’a “Ey Cebrail, yanındaki kimdir?” diye sordu. Cebrail de “Bu, Muhammed’dir!” diye cevap verince İbrâhim *aleyhisselâm*, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’e şöyle dedi: “Ümmetine emret, kendileri için Cennette çok sayıda ağaç diksinler! Cennetin toprağı güzel kokulu ve arâzisi de oldukça geniştir.” Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* ona, “Cennet ağaçları nedir?” diye sorunca,

64 Güç ve kuvvet ancak Allah’tandır!

65 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 2/333; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 1528.

İbrâhim şöyle cevap verdi: “Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah!”⁶⁶

25. Her gün yüz kere “Estağfirullâhe ve etûbu ileyh”⁶⁷ demek:

Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*, ümmetine, bu zikri her gün sık sık tekrarlama-larını emretmiştir:

*“Ey insanlar, Allah’a tevbe edin ve O’ndan bağışlanma dileyin! Hakikaten ben her gün yüz defa O’na tevbe ediyor ve O’ndan bağışlanma diliyorum!”*⁶⁸

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in rivâyet ettiği kudsî bir hadiste Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

“Ey Âdemoğlu! Bana duâ ettiğin sürece, Benim merhametimden de ümit kesmedikçe Ben se-

66 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 5/418; *Sahîhu’t-Terğîb ve’t-Terhîb*, 1583.

67 Allah’ım, beni bağışla ve tevbemi kabul et!

68 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 4/260; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 1452.

nin günahlarının hepsini bağışlar, günahının çokluğunu ve büyüklüğünü önemsemem. Ey Âdemoğlu! Göklere ulaşacak günah işlesen, sonra da Benden bağışlanma dilesen, Ben seni bağışlarım, günahının çokluğunu ve büyüklüğünü önemsemem. Ey Âdemoğlu! Eğer sen yer dolusu günahla Bana gelsen ve hiçbir şeyi Bana ortak koşmadan Benim huzuruma çıksan, Ben seni yer dolusu mağfiretle karşılarım!”⁶⁹

Yine bir hadiste Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: “Bir zamanlar İblis, Rabbine, ‘Senin izzet ve celâline yemin ederim ki, Âdemoğlunun ruhu cesedinde bulunduğu sürece⁷⁰ ben onları doğru yoldan saptıracağım!’ demiş, Rabbi de ona şöyle cevap vermişti: ‘İzzetim ve celâlime yemin ederim ki, onlar Benden bağışlanma diledikçe, Ben onları bağışlayacağım!’”⁷¹

69 Sünen-i Tirmizî, 2/270; Silsiletu’l-Ehâdisi’s-Sahîha, 127.

70 Yani ölene kadar.

71 Müsned-i İmâm Ahmed, 3/41; Sahîhu’l-Câmi, 499.

**26. Her gün yüz kere “Subhânallah!”
veya “Subhânallahi ve bihamdih!”⁷²
demek:**

Sa’d b. Ebi Vakkâs *radıyallâhu anh*’dan nakledildiğine göre o şöyle demiştir: “Biz, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in yanında bulunuyorduk. Bize, “Sizden birisi her gün bin sevap kazanmaktan aciz midir?” dedi. Birlikte oturduğu kimse-lerden biri, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e, “Bizden birisi bin sevabı nasıl kazanır?” diye sor-du. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, “Yüz defa ‘Subhânallah’ diye tesbih eder ve ona bin sevap yazılır ya da o kimseden bin günah silinir.” buyurdu.”⁷³

Yine bir hadiste Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Her kim günde yüz defa ‘Subhânallahi ve bihamdih’ derse, onun günahları denizdeki köpükler kadar olsa bile bağışlanır.”⁷⁴

72 Allah’ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim. Hamd Allah’a mahsustur!

73 *Sahîh-i Muslim*, 2698.

74 *Sahîhu’l-Buhâri*, 6405; *Sahîh-i Muslim*, 8/69.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: “Her kim bir defa ‘*Subhânallahi ve bihamdih*’ derse, Cennette onun için bir hurma ağacı dikilir.”⁷⁵

Ebû Zerr *radıyallâhu anh* rivâyet ediyor: “Bir gün Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana şöyle buyurdu: “Sana Allah’ın en çok sevdiği kelime hakkında haber vereyim mi?” Ben, “Ya Rasûlallah, Allah’ın en çok sevdiği kelimeyi bana söyle.” dedim, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de şöyle buyurdu:

“Allah için en sevimli kelime ‘*Subhânallahi ve bihamdih*’ kelimesidir.”⁷⁶

27. Sevabı pek büyük olan bir zikri sabahleyin üç kere tekrarlamak:

İbn Abbas *radıyallâhu anhuma*, (Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in zevcesi) Cüveyriye *radıyallâhu anha*’dan şöyle rivayet etmiştir:

75 *Sünen-i Tirmizî*, 2/258; *Silsiletu’l-Ehâdisi’s-Sahîha*, 64.

76 *Sahîh-i Muslim*, 7102.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* sabah namazını kıldıktan sonra erkenden Cüveyriye'nin evinden, o namazgahındayken çıktı. Sonra, gün yükselince⁷⁷ Cüveyriye'nin yanına döndü. Cüveyriye ise aynı yerinde oturuyordu.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, 'Sen *hâlâ yanında ayrıldığım hâl üzere mi devam ediyorsun?*' buyurdu. O, "Evet" dedi. Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Ben senden ayrıldıktan sonra dört kelime söylemiş ve onları üç kere tekrarlamıştım. Eğer o kelimeler senin (sabahtan beri) söylediklerinle tartılsa onlardan daha ağır gelir. Bu kelimeler şunlardır:

«سُبْحَانَ اللَّهِ وَبِحَمْدِهِ عَدَدَ خَلْقِهِ وَرِضَا نَفْسِهِ وَزِنَةَ عَرْشِهِ
وَمِدَادَ كَلِمَاتِهِ».

"Yarattıklarının sayısınca, Kendisinin razı olacağı kadar, arşının ağırlığı kadar ve keli-

77 Yani kuşluk vakti olunca.

*melerinin çokluğunca hamdederek Allah'ı tüm noksanlıklardan tenzih ederim!*⁷⁸⁷⁹

Hadisten anlaşılıyor ki, kısa bir zamanda oldukça büyük sevap kazanmak mümkündür.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in öğrettiği bu sözler, esas itibarıyla tesbih ve hamd ifâde eden "*sübhanallahi ve bihamdihi*" kelimeleridir. Ancak bunların yanına ya sayılması çok zor ya da imkânsız olan meblağlar eklenmiştir. Bunların sayısını ve ağırlığını bilmek yalnız Allah mahsustur.

28. Sabah-akşam okunan muhteşem zikir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "*Her kim akşam ve sabah namazının ardından, namaz kıldığı yerden kalkmadan ve teşehhüd oturuşunu değiştirmeden, on defa:*

78 Subhânallahi ve bihamdihi, adede halkhi ve ridâ nefsihi, va zinete arşihî ve midâde kelimâtih.

79 *Sahîh-i Muslim*, 2726.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ، يُحْيِي وَيُمِيتُ، وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»

'Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâayık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır. O, yaşatır ve öldürür. O, her şeye gücü yetendir.⁸⁰ derse, her birine nispetle o kişiye on sevap yazılır, on günahı silinir ve buna göre on derece yükselir. Ayrıca bu kelimeler onu her türlü olumsuzluklardan ve taşlanmış şeytandan korur. Bununla şirkten başka hiçbir günah onun amellerini boşa çıkarmaz ve o, amel bakımından en faziletli insanlardan sayılır. Yalnız onun dediğinden daha hayırlısını söyleyen kimse-ler istisnadır."⁸¹

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yine şöyle buyurmuştur: "Kim her sabah:

80 Lâ ilâhe illallah, vahdehu lâ şerike leh, lehu'l-mulku va lehu'l-hamd, yuhyî ve yumît ve huve alâ kullî şey'in kadîr.

81 Müsned-i İmâm Ahmed, 4/227; Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha, 114.

«لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ، لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ، وَلَهُ الْحَمْدُ، هُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ».

‘Allah’tan başka hakkıyla ibâdeteye lâayık hiçbir ilah yoktur. O, birdir ve ortağı yoktur. Mülk O’nundur ve hamd O’nadır. O, yaşatır ve öldürür. O, her şeye gücü yetendir.’⁸² derse, bu, onun için İsmâil aley-hisselam soyundan bir köle azat etmeye denktir. Ayrıca ona on sevap yazılır, onun on günahı silinir, bu duayı okuduğu için Allah indindeki değeri on kat artar ve bu, akşama kadar onu şeytandan korur. Akşam bu duayı söylerse, yine bu, onu sabaha kadar korur.’⁸³

29. Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem’e salavat ve selâm getirmek:

Her gün sık sık tekrarlanarak okunması beğenilen en faziletli zikirlerden biri de Rasûlullah sal-

82 Lâ ilâhe illallah, vahdehu lâ şerike leh, lehu’l-mulku va lehu’l-hamd ve huve alâ kullî şey’in kadîr.

83 Sünen-i Ebû Dâvud, 5077; Mişkâtü’l-Mesâbih, 2395.

lallahu aleyhi ve sellem'in adı geçtiğinde ona salat ve selâm getirmektir.

«اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ».

“Allah’ım, Peygamberimiz Muhammed’e salât ve selâm eyle!”⁸⁴

Bu konuda Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

“Allah ve melekleri, Peygamber’e çok salavât getirirler. Ey müminler! Siz de ona salavât getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin.” (el-Ahzâb, 56)

Keza Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kim bana bir salavat getirirse, Allah bunun sayesinde ona on salât getirir ve onun on günahını bağışlar.”⁸⁵

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurmuştur:

84 Allahumme salli ve sellim alâ nebiyyina Muhammed!

85 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 3/102; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sâhiha*, 829.

*“Her kim bana bir salavat getirirse, ona bunun sayesinde on sevap yazılır.”*⁸⁶

Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem yine şöyle buyurmuştur: *“Sohbette oturduğu halde Rabbini zikretmeyen ve Peygamberine salavat getirmeyen cemaat, Kıyâmet günü zarara uğrar. Allah isterse onlara azap eder, isterse onları bağışlar.”*⁸⁷

30. Müslümanlar için çokça mağfiret dilemek:

Ubâde b. Samit radiyallâhu anh demiştir ki: Ben, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in şöyle buyurduğunu işittim: *“Kim mümin erkekler ve mümin kadınlar için (Allah’tan) mağfiret dilese, Allah her bir mümin erkeğe ve her bir mümin kadına göre onun için bir hasene yazar.”*⁸⁸

86 *Sahîh-i İbn Hibbân*, 3/102; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 3359.

87 *Sünen-i Ebû Dâvud*, 4856; *Sahîhu’l-Câmi*, 6043.

88 *Musnedu’ş-Şâmiyyîn*, *Taberânî*, 2155; *Sahîhu’l-Cami*, 6026.

Yeryüzünde ne kadar mümin olduğunu bir düşünün, sonra da bir kelimeyle bütün müminlere mağfiret dilemekle ne kadar sevap kazanacağınızı tasavvur edin.

Öyleye şöyle dua edin:

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾

“Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir kin bırakma! Ey Rabbimiz! Şübhesiz ki Sen çok şefkatli, çok merhametlisin!” (el-Haşr, 10)

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ، وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ،
الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالْأَمْوَاتِ، إِنَّكَ سَمِيعٌ مُجِيبٌ الدَّعَوَاتِ».

“Allah’ım, Müslüman erkekleri ve Müslüman kadınları, mümin erkekleri ve mümin kadınları, onlardan hayatta olanları ve ölüp gidenleri bağışla! Muhakkak ki, Sen her şeyi işiten, duaları kabul edensin!”

31. Müslümanlar için Allah'tan hayır dilemek:

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Müslüman kişinin, kardeşi için gıyabında ettiği dua makbuldür. Dua edenin başı ucunda vazifelendirilmiş bir melek vardır. Her ne zaman kardeşi için hayır dua ederse, o melek ‘âmin’ der. Senin için bu hayrın bir misli vardır.”⁸⁹

Yeryüzünde kaç mümin olduğunu bir düşünün, sonra da bir dua ile müminlerin hepsine hayır dilemekle ne kadar sevap kazanacağınızı tasavvur edin. Öyleyse şöyle dua edin!

«اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَنَا، وَارْحَمْنَا، وَآتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً، وَفِي
الْآخِرَةِ حَسَنَةً، وَفِنَا عَذَابَ النَّارِ».

“Allah’ım, bizi bağışla, bize merhamet et ve bize hem dünyada iyilik ver, hem âhirette iyilik ver. Bizi Cehennem azabından koru.”⁹⁰

89 Sahîh-i Muslim, 2733; Müsned-i İmâm Ahmed, 6/452.

90 el-Edebu’l-Müfred, 633.

«جَعَلَ اللهُ عَلَيْكُمْ صَلَاةَ قَوْمِ إِبْرَاهِيمَ يُقِيمُونَ اللَّيْلَ وَيَصُومُونَ
النَّهَارَ لَيْسُوا بِأَثْمَةٍ وَلَا فُجَّارٍ».

“Günahkârlardan ve facirlerden olmayan, geceleri ibadet edenlerle, gündüzleri oruç tutanlar topluluğundan oluşan iyi kimselerin duasını Allah sizin üzerinize versin.”⁹¹

32. Zekât ve sadaka vermek:

Ebû Hureyre *radiyallâhu anh*'dan nakledildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Kim helal yoldan kazandığı maldan bir hurma değeri kadar tasadduk ederse, -ki Allah sadece helal malı kabul eder- Allah bunu sağ eliyle kabul eder, sonra onu sahibi için, tıpkı memeden ayrılan bir tayı itina ile yetiştirip büyütüğünüz gibi, bir dağ büyüklüğünde oluncaya kadar büyütür.”⁹²

91 *Müntehab mine'l-Müsned*, 2/147; *Silsiletu'l-Ehadîs-Sahîha*, 1810.

92 *Sahîh-i Buhârî*, 1410.

İbn Hacer el-Askalânî *rahimehullâh* şöyle demiştir: “Hadiste ‘tay’a benzetme yapılmıştır. Çünkü sadaka da amelin ürünüdür/yavrusudur. Yavruyu terbiye etmek için en uygun zaman süttten kesildiği vakittir. Bu sırada ona güzel bir şekilde bakılırsa ulaşabileceği en üst gelişim seviyesine ulaşır. İşte insanın yaptığı ameller, özellikle de verdiği sadakalar böyledir. Çünkü kul helalinden kazanıp bu kazançtan tasadduk ettiği zaman sadakası Allah’ın inayeti altına girer; sadakası, hurma ile dağ arasındaki orantıya göre, gelişebileceği en üst noktaya kadar katlanıp gider.

Tirmizi, *el-Cami* adlı eserinde şu değerlendirmeyi yapar: Ehl-i Sünnet vel-Cemaat alimleri, “Biz bu hadislere iman ederiz, bundan dolayı herhangi bir teşbihe kapılmayız ve bunun nasıl olduğunu da sormayız.” demiştir. İmam Malik, İbn Uyeyne, İbnü’l-Mübarek gibibazı alimler de aynı kanaattedir.”⁹³

93 *Fethu’l-Bâri*, 3/279-280.

Yine bir hadis-i şerifte Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Bir dirhem(in sevabı) yüz bin dirhemi geçmiştir.” (Sahabîler:) “Ya Rasûlallah, bu nasıl olur?!” deyince Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Bir adam, (elinde) iki dirhemi olduğu halde bunlardan birini tasadduk etmiştir. Başka birisi de oldukça çok malı olduğu halde malının bir tarafından (fakat) yüz bin dirhem götürüp tasadduk etmiştir. (Böylece bir dirhem veren kimse daha çok sevap kazanmıştır.)”⁹⁴

Ebû Hureyre *radıyallâhu anh*'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

“Allah, ‘Ey Ademoğlu, sen infak et ki, Ben de sana infak edeyim.’ buyurmuştur.”⁹⁵

Yine bir hadis-i şerifte Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyurmuştur:

94 *Sünen-i Nesai*, 2528; *Sahîhu'l-Cami*, 3606.

95 *Sahîh-i Buhârî*, 5352; *Sahîh-i Muslim*, 993.

“Her sabah, yeryüzüne iki melek iner ve bunlardan biri, ‘Allah’ım! (Malını Senin yolunda) infak eden kişiye, karşılığını ver.’ Diğeri de, ‘Allah’ım! Vermeyenin malını telef et.’ der.”⁹⁶

Aişe radiyallâhu anha demiştir ki: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Kadın, evin yiyeceğinden; aile huzurunu kaçırmadan ve israfa kaçmadan infak ettiği zaman kendisi, infak sevabını; kocası da o yiyeceği kazanmış olmanın sevabını alır. Malı koruyan kişi de aynı sevabı alır. Bir kişinin aldığı sevap diğerinin aldığını eksiltmez.”⁹⁷

33. Oruç tutmak:

Ebû Hureyre radiyallâhu anh’dan rivayet edildiğine göre, Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

“Adem oğlunun işlediği her iyi amel, on mislinden yedi yüz misline kadar katlanır. Şanı yüce

96 Sahîh-i Buhârî, 1442.

97 Sahîh-i Buhârî, 1425.

Allah, 'Oruç müstesna! Çünkü oruç Benim için tutulur. Onun mükafatını ancak Ben veririm. Zira oruçlu kimse, yemesini ve cinsel arzusunu Benim için bırakır.' buyurdu. Oruçlu kimse için iki sevinç vardır: Biri; iftar anındaki sevinci, diğeri ise Rabbine kavuştuğu andaki sevincidir. Emin olun ki, oruçlunun ağız kokusu, Allah katında, misk kokusundan daha güzeldir.”⁹⁸

Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yine şöyle buyurmuştur:

“Ramazan ayının ilk gecesi girince şeytanlar ve cinlerin şerli olanları zincire vurulur, Cehennem kapıları kapatılır ve hiçbiri açılmaz. Cennetin kapıları açılır, hiçbiri kapanmaz ve bir münadi şöyle haykırır: “Ey hayır isteyen, ibadet ve kulluğa gel! Ey şer dileyen, günahlarından vazgeç! Allah'ın ateşten koruduğu kimseler vardır ve Ramazan boyunca bu iş her gece yapılır.”⁹⁹

98 *Sahîh-i Buhârî*, 1894; *Sahîh-i Muslim*, 1151.

99 *Sünen-i Tirmizî*, 682; *Sahîhu'l-Cami*, 759.

34-39. Pazartesi ve Perşembe günleri, Zilhicce'nin ilk on günü, Arefe günü, Aşure günü, Şevval'ın altı günü ve (Ramazan ayı müstesna) her ayın üç günü oruçlarını tutmak:

Ebû Eyyub el-Ensârî *radiyallâhu anh*'dan nakledildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kim Ramazan orucunu tutar, ona Şevval'den altı gün daha eklerse tüm seneyi oruçlu geçirmiş gibidir.”¹⁰⁰

Abdullah b. Amr *radiyallâhu anhuma*'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ona şöyle buyurmuştur: “Her aydan üç gün oruç tut. Çünkü hasene, on misli ile dir. Bu da bütün sene oruç tutmak gibidir.”¹⁰¹

Ebû Hureyre *radiyallâhu anh*'dan rivâyet edildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “İnsanların amelleri Pa-

100 *Sahîh-i Muslim*, 1164.

101 *Sahîh-i Buhârî*, 3418; *Sahîh-i Muslim*, 1159.

zartesi ve Perşembe günleri Allah'a arz olunur. Bu yüzden ben, amelimin oruçlu olarak Allah'a arz olunmasını severim."¹⁰²

Yine bir hadis-i şerifte Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Her ay üç gün ve ramazandan ramazana oruç tutmak var ya, işte bu tüm senenin orucu demektir. Ben, Allah'ın arefe günü orucunu ondan önceki ve sonraki senele(rin günahlarına) keffâret kılacağını ümid ederim. Allah'ın aşure günü orucunu da ondan önceki sene(nin günahlarına) keffâret kılacağını umarım."¹⁰³

İbn Abbas radiyallâhu anhuma dedi ki: Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Zilhicce'nin (ilk) on gününde işte şu vakitteki amel kadar faziletli hiçbir amel yoktur." Sahabîler: "Cihad da mı bu günlerdeki amellerden daha faziletli değildir?" deyince Rasûl-i Ekrem sallallahu

102 Sünen-i Tirmizî, 747; Sahîhu't-Terğîb ve't-Terhîb, 1041.

103 Sahîh-i Muslim, 1162.

*aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Cihad da... Sadece canını ve malını hiç gözünü kırpmadan feda edebilecek şekilde savaşa tutuşan ve geriye hiçbir şey getiremeyen kişinin ameli bunun dışındadır."*¹⁰⁴

40. Hac ve Umre yapmak:

Bu hususta Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: "Kim Allah için hacceder ve (bu sırada) cinsel ilişkiye girmez ve fasıklık da yapmazsa (hacdan) annesinden doğduğu günkü gibi (günahsız olarak döner)."¹⁰⁵

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurmuştur: "Umre, diğer umreye kadar arasındakiler (küçük günahlar) için keffarettir. Mebrûr¹⁰⁶ hacın tek karşılığı Cennettir."¹⁰⁷

104 *Sahîh-i Buhârî*, 969.

105 *Sahîh-i Buhârî*, 1521; *Sahîh-i Muslim*, 1350.

106 Mebrûr Hac'dan maksad, makbul haktır. Mebrûr hac, mükemmel bir şekilde, bütün hükümlerine riâyet edilerek, istenilen biçimde ikmâl edilen haktır.

107 *Sahîh-i Buhârî*, 1773; *Sahîh-i Muslim*, 1349.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurmuştur:

“*Hac ve Umreyi beraber yapınız, çünkü Hac ve Umre, günahları ve fakirliği giderir. Tıpkı demir, altın ve gümüşün kir ve pasını körüğün giderdiği gibi. Kabul edilmiş haccın sevâbı ise ancak Cennettir.*”¹⁰⁸

41. Camide ilim meclislerinde bulunmak:

Ebû Ümâme el-Bâhilî *radıyallâhu anh*'dan rivayet edildiğine göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“*Her kim hayır(lı ilim) öğrenmekten veya onu (başkalarına) öğretmekten başka bir şey kasdetmeyerek mescide gelirse, eksiksiz tam bir Hac yapmış gibi sevap kazanır.*”¹⁰⁹

108 *Sünen-i Tirmizî*, 810; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 1200.

109 *el-Mucemu'l-Kebîr, et-Taberânî*, 7343; *Sahîhu't-Terğîb ve't-Terhîb*, 86.

42. Ramazan ayında ümre ziyareti yapmak:

İbn Abbas *radiyallâhu anhuma* dedi ki: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

*“Ramazanda bir Umre yapmak, benimle birlikte hac yapmak yerine geçer.”*¹¹⁰

43. Cenazenin namazı kılınıncaya kadar onun yanında bulunmak ve mezara konuluncaya kadar onun başında beklemek:

Ebû Hureyre *radiyallâhu anh*'dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *“Kim namazı kılınıncaya kadar bir cenazenin yanında bulunursa, onun için bir kırat mükafat vardır. Kim de cenaze mezara konuluncaya kadar cenazenin başında beklerse, onun için iki kırat mükafat vardır.”* Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e, *“İki kırat nedir?”* diye

110 *Sahîh-i Buhârî*, 1863.

soruldu. O da “İki kırat, iki büyük dağ gibidir.” buyurdu.¹¹¹

44. Hastayı ziyaret etmek:

Alîb. Ebi Tâlib *radiyallâhu anh* şöyle demiştir: Ben, Rasulullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’den işittim. Buyurdu ki: “Hasta ziyaretçisi olarak müslüman kardeşinin yanına varan bir kimse, hastanın yanında oturuncaya kadar Cennet meyvelerini kopara kopara (veya Cennet meyveleri içinde) yürümüş olur. Oturduğu zaman rahmet onu kaplar. Eğer ziyareti sabahleyin olursa geceleyinceye kadar yetmiş bin melek ona duâ ve istiğfar eder. Ziyareti akşam olursa sabahlayıncaya kadar yetmiş bin melek ona duâ ve istiğfar eder.”¹¹²

Başka bir hadiste Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kim bir hastayı (Allah rızası için) ziyaret ederse gökten bir melek, ‘(Dünyada) mes’ud yaşayasın, (ahiret yolunda)

111 *Sahîh-i Buhârî*,1325; *Sahîh-i Muslim*, 945.

112 *Sünen-i İbn Mace*, 1442; *Silsiletu’l-Ehadîs-Sahîha*, 1367.

yürüyüşün hoş olsun ve Cennet'teki yerin güzel olsun!' diye nida eder.¹¹³

45. Oruçluya iftar yemeği vermek:

Zeyd b. Hâlid el-Cühenî radiyallâhu anh'dan gelen rivâyete göre, Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Her kim bir oruçluya iftar yemeği verirse kendisine onun sevâbı kadar sevap vardır, oruçlunun sevâbından da bir şey eksilmez."¹¹⁴

46. Dul kadınlara ve yoksullara infak etmek:

Ebû Hureyre radiyallâhu anh dedi ki: Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Dul kadın(lar)ın ve yoksul(lar)ın ihtiyaçlarını karşılamak için çalışan bir kimse, Allah yolunda savaşılan mücâhid ya da geceyi namazla, gündüzü oruçla geçiren kimse gibidir."¹¹⁵

113 Sünen-i Tirmizî, 2008; Sahîhu't-Terğîb ve't-Te - hîb, 2578.

114 Sünen-i Tirmizî, 807; Sahîhu'l-Cami, 6415.

115 Sahîh-i Buhârî, 5353; Sahîh-i Muslim, 2982.

Yani kocasız fakir kadın ve yoksul kimsenin işlerini gören, onların nafakasını temine çalışan ve onlara yardımcı olan bir müslümanın ecir ve sevabı, mücâhidin Allah yolunda savaşmaktan elde ettiği sevap ve geceleyin ibâdetle kalkıp gündüz de oruç tutan bir kimsenin bu ibâdetlerden kazandığı sevap gibidir.¹¹⁶

47. Bir yetimin geçimini sağlamak:

Bu konuda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Ben ve yetimi himaye eden kimse Cennet’te (yakınlık bakımından) şöyleyiz.” deyip şahadet ve orta parmağıyla -aralarını biraz ayırarak- işarette bulundu.¹¹⁷

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*’in zevcesi Âişe *radiyallâhu anha* şöyle dedi: “Yanımda iki kızı bulunan bir kadın bana gelip benden (dilenerik) istedi. Yanımda tek bir hurmadan başka bir şey yoktu. Bu hurmayı ona verdim.

116 *Tuhfetu’l-Ahvezî*, 5/207.

117 *Sahîh-i Buhârî*, 5304.

O da bunu iki kızına böldü. Sonra kalktı çıktı. Arkasından Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* (eve) girdi. Ben de hadiseyi ona anlattım. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Kim böyle kızların ihtiyacından bir şey karşılar ve onlara iyilikte bulunursa, bu kızlar ona ateşe karşı perde olurlar. (Cehennem’den onu engellerler).”¹¹⁸

48. Müslümana borç vermek:

Bu hususta Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Bir müslümana bir şeyi iki kez borç olarak veren hiçbir müslüman yoktur ki onun bu davranışı, o şeyi bir defa sadaka etmesi gibi (sevap) olmasın.”¹¹⁹

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyurmuştur: “Bir kişi Cennet’e girdi ve Cennet’in kapısı üzerinde ‘Sadaka karşılığında on misli (sevap var)dır. Borç karşılığında da on

118 *Sahîh-i Buhârî*, 1418.

119 *Sünen-i İbn Mace*, 2430; *Sahîhu’l-Cami*, 5769.

sekiz misli (sevap var) dır” ifâdesinin yazılı olduğunu gördü.”¹²⁰

49. Erken kalkmak;

Bu hususta Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Allah, ümmetim için (gündüzün) erken vakitlerini bereketli kılmıştır.”¹²¹

Sahr el-Gâmidî *radiyallâhu anh*’dan rivayet edildiğine göre, o şöyle demiştir:

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, “Allah’ım, ümmetim için (gündüzün) erken vakitlerini bereketli kıl!” diye dua etmiştir.

Sahr, sözlerine şöyle devam etti: “Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bir askerî birliği veya orduyu savaşa göndereceği zaman, onları gündüzün ilk vaktinde gönderirdi.”

120 *el-Mucemu’l-Kebîr*, 8/297/7976; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 3407.

121 *Sahîhu’l-Cami*, 2841.

Sahr, ticaretle uğraşan bir adamdı. Ticaret mallarını gündüzün ilk vakitlerinde gönderirdi. Bu yüzden zenginleşti ve malı çoğaldı.¹²²

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, erken saatlerin bereketli olması için dua etmiştir. Allah'dan, ümmetinin gündüzün erken saatlerinde yaptıkları ticaretlerin, yolculukların ve diğer işlerin bereketli olmasını, yine sabahın erken saatlerinde yapılan ibâdetlerin de feyz ve sevabının diğer vakitlerinde yapılan ibâdetlere nisbetle daha bol olmasını istemiştir.

Günün ilk vaktinden maksat, fecr-i sadıktan güneşin doğmasına kadar geçen süredir.

İmam Nevevî'nin açıklamasına göre, ilim tahsiliyle meşgul olan kimselerin ders çalışmak için sabahın ilk saatlerini seçmeleri sünnet olduğu gibi, tesbih, i'tikafa girme, herhangi bir iş yapma, yolculuğa çıkma ve nikah kıyma gibi

122 *Sünen-i Ebu Davud*, 2606; *Mişkâtü'l-Mesâbih*, 3909.

dinî ve dünyevî işler için de sabahın erken saatlerini seçmek sünnettir.¹²³

Rivayet ediliyor ki, Havvât İbni Cübeyr *radiyallâhu anh* şöyle demiştir: “Gündüzün evvelinde (kuşluk vakti) uyumak dalgınlıktır, ortasında (uyumak) edeptir,¹²⁴ sonunda (uyumak) ise ahmaklıktır.”¹²⁵

50. İnsanları doğru yola çağırarak:

Bu hususta Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyuruyor: “Her kim bir hayra vasıta olursa ona da hayrı yapanın sevâbı kadar sevap vardır.”¹²⁶

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yine şöyle buyuruyor: “*Kim (insanları) doğru yola çağır-*

123 *Feydu'l-Kadîr*, 2/104; *Tuhfetu'l-Ahvezî*, 4/403-404.

124 Bu, İslam adabındandır. Arapçada buna “kaylûle” denir, yani gündüz yapılan istirâhat/uyku.

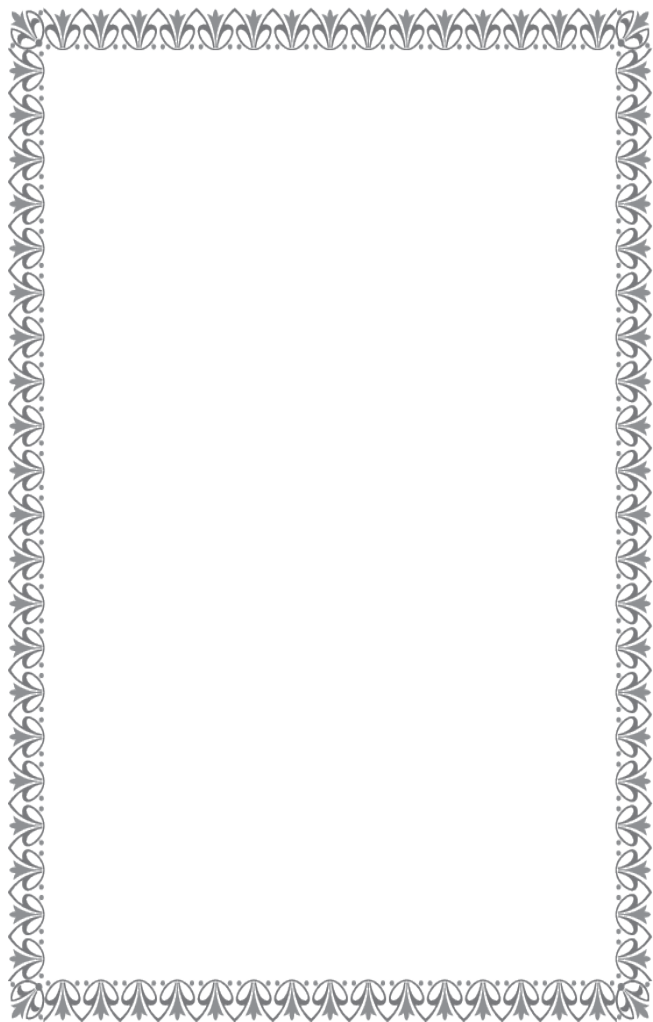
125 *el-Edebu'l-Müfred*, 1242.

126 *Sahîh-i Muslim*, 1893.

rırsa, kendisine uyanların sevabı kadar ona da sevap yazılır. Bu, (kendisine) uyanların sevabından bir şey eksiltmez. Kim de bir sapıklığa çağırırsa kendisine uyanların günahı kadar ona da günah yazılır. Bu, (kendisine) uyanların günahından bir şey eksiltmez."¹²⁷

Bu hadis-i şerif, hayırlı işler yapmanın teşvik edildiğini, kötü çığır açmanın da haram olduğunu ifade eden açık bir delildir. Hayırlı bir çığır açıp diğer insanların o çığırdan gitmesine sebep olan kimse, kıyamet gününe kadar o yoldan gidenlerin sevabına nail olacağı gibi, kötü çığır açan da kıyamet gününe kadar o yoldan gidenlerin kazandığı günah kadar günah kazanmaya devam edecektir.

127 *Sahih-i Muslim*, 2674.

Müjde

Ebû Mûsa *radiyallâhu anh* demiştir ki: Ben, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'i defalarca şöyle buyururken işittim:

*“Bir kul salih amel(ler işlemeye devam) ederken, hastalık ya da yolculuk (gibi bir engel çıkarak) kendisini bu amel(ler)den alıkoyacak olursa, sıhhatli ve mukim iken işlemiş olduğu salih (amel) in aynısı (yine işliyormuş gibi) kendisine yazılır.”*¹²⁸

İbn Battâl *rahimehullâh* şöyle demiştir: “Burada söz konusu olan, nafile ibadetlerdir. Zira farz olan namazlar ne yolculuk dolayısıyla düşer ne de hastalık. Her şeyin en doğrusunu sadece Allah bilir.”

128 *Sahîh-i Buhârî*, 2996; *Sünen-i Ebû Davud*, 3091. (Bu, İmam Ebû Davud'un rivayetidir).

İbnü'l-Müneyyir ise şöyle demiştir: “Bu görüş hadiste kul için sağlanan genişliği daraltmaktadır. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu müjdesinin kapsamına farz namazlar da girer. Bunu şöyle açıklamamız mümkündür. Bir kimse hastayken veya yolculuk yaparken farz namazların bütün rükünlerini tam olarak yerine getiremeyebilir. Fakat bu durumda bile ona farz namazları tam olarak kılmış gibi sevap yazılır. Hastalığı dolayısıyla namazını oturarak kılan bir kimsenin ayakta namaz kılmış gibi sevap alması buna örnek olarak verilebilir.”¹²⁹

Sihhatli ve mukim iken güzel ameller işlerken hastalanan ya da meşru bir yolculuğa çıkan bir kimse, bu hastalığı veya yolculuğu sebebiyle işlemekte olduğu güzel amelleri işlemeye muvaffak olamazsa, ona daha önce işlemiş olduğu amellerin sevabı yine eksiksiz olarak yazılmaya devam eder. Çünkü o kimse bu amelleri işlemeye azimliydi. Şayet hastalık

129 *Fethu'l-Bâri*, 6/136.

veya yolculuk engel olmasaydı o amelleri işleyecekti. Bu mevzuda gelen hadisler pek çoktur. İşte bunlardan bazıları:

* “Yüce Allah Müslüman bir kulu(nu) bedenine verdiği bir bela ile imtihan edecek olursa, (görevli olan meleğe bu kulunun) daha önce işlemekte olduğu salih amellerin aynısını (yine) işliyormuş gibi yaz(maya devam et) diye emreder, (o melek de bu emri derhal yerine getirir.) Eğer Allah bu kuluna şifa verecek olursa onu(n günahlarını) yıkar (günahsız bir hale getirir). Eğer canını alırsa onu(n günahlarını) bağışlar ve rahmetine erİştirir.”¹³⁰

* “Geceleyin bir namazı olup da kendisine uyku (ya da bir rahatsızlık) galebe çalan hiçbir kimse yoktur ki, o kimseye o namazın ecri yazılmasın ve uykusu da kendisine sadaka olmasın.”¹³¹

130 Müsned-i İmâm Ahmed, 3/148; Sahîhu'l-Cami, 258.

131 Sünen-i Ebû Davud, 1314; Sahîhu't-Terğîb ve't-Terhîb, 600.

Bu hadis-i şerifte gece namazı kılmayı alışkanlık hâline getirdiği halde uyku galebe çaldığı için gece namaza kalkamayan bir kimseye, sanki o namazı kılmış gibi sevap verileceği ve o geceki uykusunun da kendisine sadaka olarak bağışlanacağı müjdelenmektedir.

Ey Rabbimiz! Bizi Sana çok şükreden, Seni çok zikreden, Senden çok korkan, Sana pek çok itaat eden, sadece Sana boyun eğen, Sana çok yakarırıp ağlayarak tevbe eden bir kul eyle. Ey Rabbimiz! Tevbemizi kabul eyle, kusurlarımızı yok et, duamı kabul et, hüccetimi¹³² sabit kıl, dilimi doğrult, kalbime hidâyet ver, kalbimden kin ve hasedi çıkar.

132 Senin düşmanlarına karşı susturucu ve mağlûb edici delilimi.

Kazandığımız Sevapları Yitirmemek İçin Ne Yapmalıyız?

Bunun için Müslüman kul, esasen dört şeyden kaçınmalıdır:

1. Ma'siyetten ve günahattan uzak durmalı:

Belirtmek gerekir ki ma'siyet, hasenetleri silebilir.

Bu hususta Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

“(Rasûlüm!) Şüphesiz sana da, senden öncekilere de şöyle vahyolunmuştur: Eğer Allah'a ortak koşarsan, işlerin mutlaka boşa gider ve hüsranda kalanlardan olursun! Hayır! Yalnız Allah'a kulluk et ve şükredenlerden ol.” (ez-Zümer, 64-66)

“Kim (yalnız) dünya hayatını ve zinetini istemekte ise, işlerinin karşılığını orada onlara tam olarak veririz ve orada onlar hiçbir zarara uğratılmazlar. İşte onlar, ahire kendileri için ateşten başka hiçbir şeyleri olmayan kimselerdir; (dünyada) yaptıkları da boşa gitmiştir; yapmakta oldukları şeyler (zaten) bâtıldır.” (Hud, 15-16)

Sevbân radiyallâhu anh demiştir ki:

“Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle şöyle buyurmuştur: “*Ümmetimden birtakım kimseleri bilirim ki onlar kıyamet günü Tihâme dağları emsali (çok) ve bembeyaz¹³³ sevaplar getirirler de Allah azze ve celle o sevapları saçılmış toz eder.*”¹³⁴

Sevbân radiyallâhu anh, “Yâ Rasûlallah! Bil-meyerek onlardan olmamız için bize onların sıfatlarını söyle ve bize onların durumunu açık-la!” dedi. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de

133 Yani tertemiz.

134 Yani mahveder, kabul etmez.

şöyle buyurdu: “Bilmiş olunuz ki onlar sizin (din) kardeşleriniz ve sizin cinsinizden (bir takım insanlar) dır. Sizin aldığınız gibi onlar geceden (ibâdet nasibini) de alırlar. Ve lâkin onlar, Allah’ın yasak kıldığı şeylerle تنها yerde başbaşa kaldıkları zaman o yasakların sınırlarını çiğnerler.”¹³⁵

2. Kendini beğenmekten ve kibirlenmekten sakınmalı:

Bu hususta Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor:

“İşte ahiret yurdu! Biz onu yeryüzünde böbürlenmeyi ve bozgunculuğu arzulamayan kimselere veririz. (En güzel) âkıbet, takvâ sahiplerininindir.” (el-Kasas, 83)

“Küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Zira Allah, kendini beğenmiş övünüp duran kimseleri asla sevmez.” (Lokman, 18)

135 *Sünen-i İbn Mace*, 4245; *Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha*, 505.

Kibir hususunda Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Kibir taslayanlar, kıyamet günü insanlar biçiminde küçük karıncalar gibi haşrolunacaklardır. Onları her taraftan zillet (bayağılık ve küçüklük) kaplayacak, Cehennem’de Boles adındaki bir cezaevine götürüleceklerdir. Onları ateşlerin alevleri saracak ve onlara, şaşkınlık halinde Cehennem ehlinin irinlerinden içirilecektir.”¹³⁶

Numan b. Beşîr *radıyallâhu anh*’ın minberde şöyle dediği işitilmiştir: “Gerçekten şeytanın tuzakları ve ağları vardır. Şeytanın tuzakları ile ağları; Allah’ın nimetleriyle azgınlık etmek, Allah’ın verdiği şeyle övünüp büyüklük iddia etmek, Allah’ın kullarına üstünlük taslamak ve Allah’ın rızası dışında nefis arzusuna uymak gibi işlerdir.”¹³⁷

3. İnsanlara zulmetmemeli:

Ebû Hureyre *radıyallâhu anh*’dan rivayet edildiğine göre, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve*

136 *Sünen-i Tirmizî*, 2492; *Müsned-i İmâm Ahmed*, 2/179.

137 *el-Edebu’l-Müfred*, 553.

sellem şöyle buyurdu: “Müflis kimdir biliyor musunuz?” diye sordu. Sahabîler, “Bizim içimizde müflis, hiçbir parası ve malı olmayan kimsedir.” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

“Ümmetimin müflisi o kimsedir ki kıyamet günü; kıldığı namazıyla, tuttuğu orucuyla ve verdiği zekatıyla gelir. Kendisi de şuna sövmüş, şuna iftira etmiş, şunun malını yemiş, şunun kanını dökmüş, şunu dövmüş halde gelir. Akabinde onun hasenatından bir kısmı şuna verilir, bir kısmı diğerine verilir. Eğer üzerinde olan kul hakları ödenmeden evvel hasenatı tükenirse bu sefer o alacaklı kulların günahlarından alınıp bunun üzerine yüklenir. Sonra da kendisi Cehenneme atılır.”¹³⁸

4. Sapıklığa çağırmamalı:

Bu hususta Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: *“Her kim İslam’da te’sis edilen güzel bir hayrı ilk evvel işleyerek güzel bir*

138 *Sahîh-i Muslim*, 2581.

çığır açarsa ona, hem işlediği bu hayrın sevâbı, hem de kendisinden sonra onu işleyecek olan hayır sâhiplerinin sevâbı -onların sevâbından hiçbir şey eksiltilmeksizin- verilir.

Yine her kim İslam'da kötülüğü bildirilen hayırsız bir işe başlar, kötü bir çığır açarsa, hem işlediği bu kötü işin günahı, hem de kendisinden sonra onu işleyecek olanların günahları -bunların günahlarından hiçbir şey eksiltilmeksizin- ona ait olur.”¹³⁹

139 *Sahîh-i Buhârî*, 893; *Sahîh-i Muslim*, 4828.

Müminle Kafirin Farkı

* **Mü'minin** uzun ömürlü olması onun hayrına, kafirin uzun ömürlü olması ise onun zararınadır:

Zira Allah *azze ve celle* şöyle buyuruyor: “**Erkek veya kadın, mümin olarak kim iyi amel işlerse, onu mutlaka güzel bir hayat ile yaşatırız. Ve mükâfatlarını, elbette yapmakta olduklarının en güzeliyle veririz.**” (Al-i İmran, 178)

“**İnkâr edenler sanmasınlar ki, kendilerine mühlet vermemiz onlar için daha hayırlıdır. Onlara ancak günahlarını arttırmaları için fırsat veriyoruz. Onlar için alçaltıcı bir azap vardır.**” (en-Nahl, 97)

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* de şöyle buyurmuştur: “*İnsanların en hayırlısı, ömrü*

uzun olup ameli güzel olandır. İnsanların en kötüsü ise ömrü uzun olup ameli kötü olandır.”¹⁴⁰

* **Mü'min**, Allah'a ve salihlere kavuşmayı diler; kafir ise asla ölmek istemez.

Kur'an-ı Kerim'de şöyle haber veriliyor:

“(İbrahim,) **Ey Rabbim! Bana hikmet ver ve beni sâlihler arasına kat** (demişti).” (eş-Şuarâ, 83)

“(Yusuf dedi ki:) **“Ey Rabbim! Mülkten bana (nasibimi) verdin ve bana (rüyada görülen) olayların yorumunu da öğrettin. Ey gökleri ve yeri yaratan! Sen dünyada da, ahirette de benim sahibimsin. Beni müslüman olarak öldür ve beni sâlihler arasına kat!”** (Yûsuf, 101)

Aişe radiyallâhu anha şöyle demiştir: “Allah Rasûlü *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle söylediğini işitmişim: *'Hastalanan bütün peygamberler, dünya ile âhîret arasında tercih yapma*

¹⁴⁰ Sünen-i Tirmizî, 2330.

konusunda serbest bırakılırlar.' Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, vefat ettiği hastalığına yakalanınca şiddetli boğaz ağrısına tutulmuştu. Bu yüzden sesi de kalınlaşmıştı. Bu haldeyken onun **"İşte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarında bulunduğu peygamberler, siddikler, şehidler ve salihlerle beraberdir."** (en-Nisâ, 69) ayetini okuduğunu işittim ve bundan, onun dünya ile âhiret arasında tercih yapma konusunda serbest bırakıldığını anladım."¹⁴¹

Aişe *radiyallâhu anha* dedi ki: Sonra (Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*), *'er-Refiku'l-A'lâ arasında* (en yüce dost ile birlikte)' demeye başladı.

Bu sefer ben, 'O halde bizi tercih etmeyecektir.' dedim ve onun sağlıklıyken bize söylediği o hadisin gerçekleşeceğini anladım."¹⁴²

Rivayet ediliyor ki Enes b. Malik *radiyallahu anh* şöyle demiştir: "Bedir'de müşrikler yaklaştıklarında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve*

141 *Sahîh-i Buhârî*, 4586; *Sahîh-i Muslim*, 2444.

142 *Sahîh-i Buhârî*, 4437.

sellem şöyle buyurdu: ‘Genişliği gökler ve yer kadar olan Cennete koşun!’

O anda Umeyr İbnu’l-Humam el-Ensari yaklaşarak, ‘Ya Rasûlallah! Genişliği gökler ve yer kadar olan Cennet mi?’ diye sordu. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ‘Evet’ buyurunca, Umeyr, ‘Peh! Peh!’ dedi. Bunun üzerine Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ‘Seni *peh, peh demeye sevkeden nedir?*’ buyurdu. Umeyr şöyle dedi: ‘Vallahi, ya Rasûlallah, ben bunu ancak o Cennetin ehlinde olma ümidiyle söyledim.’ Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, ‘Şüphesiz sen onun ehli*ndensin!*’ buyurdu. Bunun üzerine Umeyr, hemen kuburundan birtakım hurmaları çıkarıp yemeye başladı. Sonra da ‘Vallahi eğer ben şu hurmalarımı yiyip bitirinceye kadar diri kalırsam muhakkak ki bu uzun bir hayattır.’ dedi ve yanında bulunan hurmaları hemen attı. Sonra düşmanlarla harbe girişti ve nihayet şehid oldu.”¹⁴³

143 *Sahîh-i Muslim*, 1901.

Yine bir rivayette Enes *radiyallahu anh* şöyle demiştir: “Amcam Enes b. Nadr, Bedir savaşında bulunmamıştı. ‘Ey Allah’ın Rasûlü! Müşriklerle savaştığın ilk savaşta bulunamadım. Allah benim müşriklerle bir savaşta karşılaşmamı nasip ederse yapacağım işleri elbette görecektir.’ dedi.

Uhud savaşı yapıp da müslümanlar dağılınca ‘Allah’ım! Bunların (müslümanların) yaptığından dolayı Senden özür diliyorum. Öbürlerinin (müşriklerin) yaptığından da Sana sığınıyorum.’ dedi. Sonra ilerledi. Yolda Sa’d b. Muaz ile karşılaştı. ‘Ey Sa’d! Nadr’ın Rabbine andolsun ki, Cennete (koşuyorum). Uhud’un ötesinden Cennetin kokusunu alıyorum.’ dedi.”

Sa’d (Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem’e* olayı anlatırken), “Ey Allah’ın Rasûlü! Ben onun yaptığına cesaret edemedim!” demişti.

Enes diyor ki: “O gün amcamda seksen küsur kılıç, mızrak ve ok yarası bulduk. Öldürülmüş ve müşrikler onun burnunu, kulağını

kesmişlerdi. Onu yalnızca kız kardeşi, parmak uçlarından tanıyabildi.”

Enes dedi: Biz biliyoruz ki bu ayet,¹⁴⁴ o ve onun gibiler hakkında indi:

*“Müminler içinde Allah’a verdikleri sözde duran nice erler var. İşte onlardan kimisi, sözünü yerine getirip o yolda canını vermiştir; kimisi de (şehidliği) beklemektedir. Onlar hiçbir şekilde (sözlerini) değiştirmemişlerdir.”*¹⁴⁵

Rivayet ediliyor ki, Yermuk savaşında müminlerden birisi, Ebu Ubeyde İbnu’l-Cerrah *radıyallahu anh*’ın yanına gelip şöyle dedi: “Ben artık şehid olmaya hazırım. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e diyeceklerin var mı? Ben ona kavuştuğumda senin sözünü ona söyleyeyim.” Ebu Ubeyde İbnu’l-Cerrah *radıyallahu anh* da ona şöyle dedi: “Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’e benim selamımı söyle, sonra da de ki: “Ya Rasûlallah! Biz, Rabbimizin bize va’det-

144 el-Ahzâb, 23.

145 *Sahîh-i Buhârî*, 2805.

tiğini gerçek bulduk.” Bundan sonra adam son nefesine dek savaştı ve şehid oldu.¹⁴⁶

Kafirler hakkında ise Kur’an-ı Kerim’de şöyle haber veriliyor: “(Ey Muhammed, yahudilere,) ‘Şayet (iddia ettiğiniz gibi) ahiret yurdu Allah katında diğer insanlara değil de yalnızca size aitse ve bu iddianızda doğru iseniz haydi ölümlü temenni edin (bakalım).’ de. Onlar, kendi elleriyle önceden yaptıkları işler (günah ve isyanları) sebebiyle hiçbir zaman ölümü temenni etmeyeceklerdir. Allah zalimleri iyi bilir. And olsun ki, onların hayata diğer insanlardan, hatta Allah’a eş koşanlardan da daha düşkün olduklarını görürsün. Her biri ömrünün bin yıl olmasını ister. Oysa uzun ömürlü olması onu azabdan uzaklaştırmaz. Allah onların yaptıklarını görür.” (el-Bakara, 94-96)

* Mü’minin ruhu bedeninden kolaylıkla çıkar, kafirinki ise zor ve şiddetle çıkar:

146 *el-Bidaye ve’n-Nihaye*, 7/12.

Berâ b. Âzib *radiyallahu anh* demiştir ki: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* ile birlikte ensardan bir adamın cenazesinde bulunarak defnetmek üzere Bakî mezarlığına doğru yola çıktık. Daha kabrin kazılması tamamlanmadan kabre vardık. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kibleye doğru oturdu, biz de etrafına oturduk. Sanki başlarımızın üzerinde birer kuş varmış gibi (sakin duruyor) idik. Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in elinde bir çöp vardı, onunla yere vuruyordu. Derken başını kaldırıp iki veya üç kere, “Kabir azabından Allah’a sığınırım.” buyurdu, sonra da üç defa, “Allah’ım, kabir azabından Sana sığınırım!” dedi.

(Sonra devam edip dedi:) “Mü’min kul; dünyadan vazgeçip âhirete yöneldiğinde, gökten ona beyaz yüzlü melekler iner. Yüzleri güneş gibidir. Yanlarında cennet kefenlerinden bir kefen ve cennet kokularından bir koku vardır. Onun gözünün ulaşabileceği bir yere otururlar. Sonra ölüm meleği gelir ve başı ucuna oturur. ‘Ey temiz (ve huzu-

ru kavuşmuş) rûh; Allah'tan bir mağfîret ve hoşnûtlukla çık.' der. Rûh, su kabından damlanın aktığı gibi akarak çıkar. Ölüm meleği onu alır. Melekler; göz açıp kapayınca kadar o ruhu ölüm meleğinin elinde bırakmayıp hemen alırlar ve onu kefene ve kokuya koyarlar. Ondan yeryüzünde bulunan misk kokusunun en güzeli çıkar. Onu yükseltirler.

Onların uğradığı hiçbir melek topluluğu yoktur ki; 'Bu temiz rûh kimdir?' diye sormasın. Melekler, dünyadayken onun isimlendirilmiş olduğu isimlerin en güzeliyle 'falan oğlu falandır,' derler.

Nihayet dünya semâsına ulaşır ve onun açılmasını isterler. Ve dünya göğü onun için açılır. Her semânın mukarrebûn melekleri, onu bir sonraki semâyaya kadar geçirirler. Nihayet yedinci semâyaya ulaştırdıklarında Allah Teâlâ, 'Kulumun kitabını İlliyyîn'de yazınız ve onu yere iade ediniz. Muhakkak Ben onları oradan yarattım, oraya iade edeceğim ve başka bir sefer oradan çıkaracağım.' buyurur. Ruhu (yeryüzüne) iade edilir.

(Nekir ve Münker adlı) iki melek gelip onu oturturlar ve ona, ‘Rabbim kim?’ diye sorarlar. O, ‘Rabbim Allah’tır.’ der. Ona, ‘Dinin nedir?’ derler. O, ‘Dinim İslâm’dır.’ der. Ona, ‘Size gönderilen şu adam kimdir?’ derler. O, ‘O, Allah’ın Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem’dir.’ der. Ona, ‘İlmin nedir?’ derler. O, ‘Ben Allah’ın Kitabını okudum, ona imân ettim ve (onu) tasdik ettim.’ diye cevap verir.

Gökten bir nida şöyle seslenir: ‘Kulum, doğru söyledi. (Kabirini) cennette döşeyin, onu cennetten giydirin ve ona cennetten bir kapı açın.’ Ona cennetin rahatlığı ve hoşluğu gelir ve kabri, gözünün uzanacağı yere kadar onun için genişletilir. Ona güzel yüzlü, güzel elbiseli ve hoş kokulu bir adam gelir. ‘Seni sevindiren şeyle ferah bul. Bu, sana va’dolunan gündür.’ der. Mü’min kul ona, ‘Sen kimsin? Yüzün hayır getiriyor.’ der. O da ‘Ben senin sâlih ameliniyim.’ diye cevap verir. Kul, ‘Ey Rabbim, kıyameti kopar, kıyameti kopar ki aileme ve malıma döneyim.’ der.

Kâfir kul ise, dünyadan ayrılıp âhirete yöneldiğinde; gökten ona, siyah yüzlü melekler iner. Yanlarında palaslar vardır. Onun gözünün ulaşabileceği bir yere otururlar. Sonra ölüm meleği gelip baş ucuna oturur ve ‘Ey pis rûh, Allah’tan kızgınlık ve öfkeyle çık.’ der.

Rûh, cesedinde dağılır da, ölüm meleği onu; şişin, ıslanmış yünden çıkarılışı gibi çıkarıp alır. Ruhu çıkardığında, melekler onu Ölüm meleğinin elinde göz açıp kapayıncaya kadar bırakmayıp alır ve o palasalara koyarlar. Ondan, yeryüzünde bulunan leş kokusunun en kokmuşu gibi bir koku çıkar. Onu alıp yükseltirler. Uğradıkları hiçbir melek topluluğu yoktur ki; ‘Bu pis rûh kimdir?’ diye sormasın. Onlar dünyada isimlendirilmekte olduğu isimlerin en çirkini ile ‘falan oğlu, falandır’ derler.

Nihayet, onu dünya semâsına ulaştırırlar ve dünya göğünün açılmasını isterler de o açılmaz. Sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, ‘Onlara göğün kapıları açılmaz ve onlar, deve iğne deliğinden geçinceye kadar cennete gire-

mezler.' (el-A'raf, 40) âyetini okudu. Allah Teâlâ, 'Onun kitabını en alt yerdeki Siccîn'de yazınız.' buyurur da onun ruhu atılır.

Sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, '**Kim Allah'a ortak koşarsa, gökten düşüp de kuşların kaptığı veya rüzgarın bir uçuruma attığı şeye benzer.**' (el-Hac, 31) âyetini okudu.

Sonra o kişinin ruhu, cesedine iade edilir. İki melek gelip onu oturtur ve ona, 'Rabbin kimdir?' derler. O, 'Hı, hı, bilmiyorum' der. Onlar, 'Dinin nedir?' derler. O, 'Hı, hı, bilmiyorum' der. Onlar, 'Size gönderilen şu adam kimdir?' derler. O, Hı, hı, bilmiyorum' der.

Gökten bir ses şöyle nida eder: 'Yalan söyledi, (kabirini) ateşten döşeyin. Ve ona Cehenneme (açılan kapılardan) bir kapı açınız.' O sırada (cehennemin) sıcağı, yakıcı havası ona gelmeye başlar. Kabri ona (öyle bir) daraltılır (ki) kaburga kemikleri birbirine girer. Ona çirkin yüzlü, çirkin elbiseli, pis kokulu bir adam gelir ve 'Seni, üzüleceğin bir şeyle müjdelerim. İşte bu, sana va'dolunan gündür.' der.

Kâfir kul, 'Sen kimsin? Yüzün kötülük getiriyor.' der de o kişi, 'Ben senin çirkin amelinim.' der. O zaman kul, *'Ey Rabbim, kıyameti koparma!'* der.¹⁴⁷

* **Mü'min** kulun cenazesi erkeklerin omuzları üzerinde taşındığı zaman, kabirde kendisine va'dedilen hayra kavuşmayı diler, kafir ise şiddetli bir feryâd ile bağırır.

Ebû Saîd el-Hudrî *radiyallahu anh*'dan gelen rivayete göre Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: *"Cenaze (tâbuta) konulup da erkekler onu omuzları üzerinde taşıdıklarında, şayet o cenaze salih bir kimse ise 'Beni (va'dedilen hayra) ulaştırınız.'* der. *Şayet salih bir kimse değilse, ailesine, 'Eyvah bana! Beni nereye götrüyorsunuz?'* der. *Onun sesini insanın dışında her şey (her varlık) işitir. Eğer insan onun sesini işitseydi, muhakkak bayılırdı."*¹⁴⁸

147 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 4/287; *Sahîhu'l-Cami*, 1676.

148 *Sahîh-i Buhârî*, 1315.

Bir hadiste de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur: “Cenazeyi hızlıca (kabrine götürünüz). Şayet ölü iyi bir kimse ise bu bir hayırdır, onu bir an önce (kabirde kendisine va’dedilen hayra) kavuşturmuş olursunuz. Şayet iyi bir kimse değilse bu bir şerdir, bir an önce omuzunuzdan atmış olursunuz.”¹⁴⁹

* **Mü’min** kula kıyamete dek mağfired diler, kafire ise lanet okunur.

Kıyamet gününe kadar Kur’an-ı Kerim’i okuyan herkes ister istemez bütün müminlere mağfired diler, kafirlere de lanet okur. Aşağıdaki ayetlere dikkat edin!

﴿ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا

تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ﴾

“Ey Rabbimiz! Bizi ve bizden önce gelip geçmiş imanlı kardeşlerimizi bağışla; kalplerimizde iman edenlere karşı hiçbir

149 *Sahîh-i Buhâri*, 1316.

kin bırakma! Ey Rabbimiz! Şüphesiz ki Sen çok şefkatli, çok merhametlisin!” (el-Haşr, 10)

﴿فَلَعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الْكٰفِرِيْنَ﴾

“Allah’ın laneti, inkar edenlerin üzerine olsun!” (el-Bakara, 89)

Ömrü Uzun Olmuş Bazı Sahabîler

1) Enes *radıyallahu anh* demiştir ki: Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bize -Ehl-i Beyte- gelirdi. Bir gün gelip bize dua etti. (Annem) Ümmü Süleym (beni kasederek) dedi ki: “Bu küçük hizmetçin, ona dua eder misin?” Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “Allah’ım! Onun malını ve çocuğunu çoğalt, ömrünü uzat ve ona mağfiret et.”

(Enes *radıyallahu anh* dedi ki:) Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* bana üç şeyle dua etti. Öyle ki, evlad ve torunlarım çoğaldı da ben onlardan yüz üç kişiyi gömdüm. Meyvalarım da senede iki defa mahsul¹⁵⁰ veriyor. Hayatım da o

150 Ebû Halde’den gelen rivâyette o şöyle demiştir: “Ebû’l-Âliye’ye, Enes, ‘Peygamber *sallalla-*

kadar uzadı ki,¹⁵¹ insanlardan utanmaya başladım. Artık âhiret için de mağfiret umuyorum.”¹⁵²

2) el-Cue’yd b. Abdurrahman dedi ki: Ben es-Said b. Yezid’i doksan dört yaşında, gücü kuvveti yerinde ve dimdik olarak gördüm. O dedi ki: Ben kendisinden çokça yararlandığım bu halimin -kulağımın, gözümün (sağlıklı

hu aleyhi ve sellem’den hadis işitmiş midir?’ diye sordum. Ebû’l-Âliye şu cevabı verdi: ‘On sene Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*’in hizmetinde bulunmuş ve Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*, ona duâ etmiştir. Onun bir bahçesi vardı, senede iki sefer ürün verirdi. Bu bahçede bir de Reyhan vardı ki ondan misk kokusu gelirdi.’ (Sünen-i Tirmizî, 3833; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 5/284); İmam Taberânî’nin *el-Mucemu’l-Evsat* adlı eserindeki (1/31 ve 1/503) rivayette Enes b. Malik *radıyallahu anh*’ın oldukça çok sayıda üzüm bağı olduğu bilgisi veriliyor (Bkz. *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 5/284).

151 İmam Zehebî bu sahabînin 103 yaşında v - fat ettiğini söylemiştir. Bkz. *Siyeru A’lâmi’n-Nübelâ*, 5/399.

152 *Sahîh-i Buhârî*, 1982; *Sahîh-i Muslim*, 2481; *el-Edebu’l-Müfred*, 653.

oluşunun)- ancak Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in duası ile olduğunu biliyorum.¹⁵³

3) Ebû Zeyd el-Ensari *radiyallâhu anh*'dan rivayet edildiğine göre, o demiştir ki: Bir defasında Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana, “Yanıma gel!” diye buyurdu.

(Ravi der ki:) Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* onun başını ve sakalını eliyle sıvazladı ve ona şöyle dua etti. “Allah’ım, ona yakışıklılık ver ve bu yakışıklılığı uzun ömürlü eyle!”

(Bu duadan yıllar geçti.) Ebû Zeyd yüz küsur yaşına erişmişti, ama saçı-sakalı ağarmamıştı, başında ve sakalında sadece birkaç beyaz saç teli vardı. Yüzü de hâlâ taze/pürüzsüz idi ve vefat edinceye kadar yüzünün derisi kırışmadı.¹⁵⁴

4) Sa’d b. Ebi Vakkas *radiyallâhu anh* şöyle rivayet etmiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, veda haccı yaptığı yıl, artan hastalığım sebebiyle beni ziyaret etti.

153 *Sahîh-i Buhârî*, 3537.

154 *Müsned-i İmâm Ahmed*, 5/77.

Ben, “Ya Rasûlallah! Arkadaşlarımdan geride mi kalacağım? (Onlar Mekke’ye döndüğü halde ben ölüp dönemeyecek miyim?)” diye sordum.

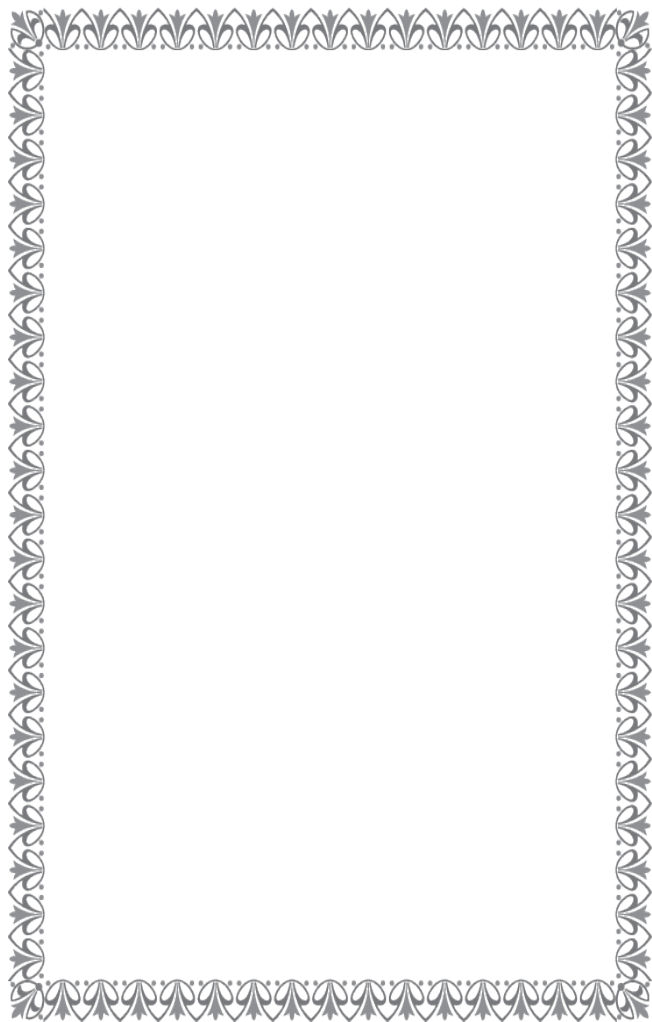
Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu: “*Sen geri kalmayacaksın. Geride kalır da salih amel işlersen onunla derecen artar, merteben yükselir. Ve ben öyle ümid ediyorum ki, sen uzun zaman yaşayacaksın.*¹⁵⁵ *Bazı insanlar senden yararlanacak, bazıları da zarar göreceklerdir.*

*Allah’ım! Ashabımın hicretini tamamla, onları gerisin geriye döndürme...*¹⁵⁶

155 Hakikaten Sa’d b. Ebî Vakkas *radıyallâhu anh* bu târihten sonra kırkbeş yıl daha yaşamıştır. Uzun ve başarılı kumandanlık ve valilik yaptıktan sonra, Medine’ye on mil uzaklıktaki konağında ve ellibeşinci hicret yılında vefat etmiş, Medine’ye, el-Bakî’ye nakledilip orada gömülmüştür. Bedir gazasında giydiği eski bir yün cübbeyi muhafaza etmiş ve onunla kefenlenmesini vasiyet etmişti. Cennetle müjdelenen on sahâbîden biridir. Allah onların hepsinden razı olsun. (Bkz. Zehebî, *Siyeru A’lâmi’n-Nübelâ*, 1/98).

156 *Sahîh-i Buhârî*, 1295; *Sahîh-i Muslim*, 1628.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu hadis-i şerifte bildirilen mucizelerinden biri de Sa'd'ın yakalanmış olduğu hastalıktan kurtulduktan sonra, uzun süre yaşayacağını, Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in vefatından sonra da hayatta kalıp Allah rızası için çalışarak Allah katında derecesinin daha da artacağını ve bazı kimselerin ondan “yararlanıp bazılarının da zarara gireceğini” Sa'd'a açıkça haber vermesidir. Gerçekten de Sa'd, veda haccından sonra kırkbeş yıl yaşamıştır. Bu süre içerisinde, Kadisiyye gibi büyük fetihlere muvaffak olmuş, müslümanlar onun sayesinde hesapsız ganimet mallarına ulaşarak faydalanmışlardır. Ehl-i şirk de zarar görmüştür.

İbret Alınacak Bir Rivayet

Abdullah b. Ömer *radiyallâhu anhuma*'nın şöyle dediği rivayet edilmiştir: Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* omzumu tutup “*Dünyada bir garip veya bir yolcu gibi ol!*” buyurdu. İbn Ömer de hep şöyle vasiyet ederdi:

“Akşama kavuştuğunda sabahı, sabaha ulaştığında da akşamı bekleme. Sağlığında hastalığın için, hayatında da ölümünü için bir şeyler yap.”¹⁵⁷

et-Tîbî şöyle demiştir: Burada “veya” kelimesi şek için değil, emre icabette seçenek bırakmak içindir. “Daha doğrusu” manasında demek daha güzel olsa gerek. Böylece kul önce kalacak yeri olmayan bir miskine benzetilmiş,

157 *Sahîh-i Buhârî*, 6416.

sonra durum daha da ileri bir noktaya görütölerek yolcuya benzetilmiştir. Zira garip, bazen gurbet beldelerinde ikamet edebilmektedir.

Ancak uzak bir diyara doğru yola çıkan bir kimseyse, onu bekleyen vadiler, dağlar, yol kesiciler ve beklenmedik nice tehlikeler vardır. Çünkü o bir an bile durmaz, yoluna devam eder.

Bu vecihten olsa gerek ki, İbn Ömer *radıyallâhu anhumâ* bu ifadenin akabinde “Akşama kavuştuğunda sabahı, sabaha ulaştığında da akşamı bekleme,” “Kendini kabir ehlinde say.” demiştir. Yani hiç yorulmadan yoluna devam et, zira sen bir kusur işleyip yoluna devam etmezsen o vadilerde helak olursun. Bu benzetmede benzetilenin anlamı budur. Benzeyen ise “Sağlığında hastalığın için bir şeyler yap” sözüdür. Yani ömür hiçbir zaman sağlık ve hastalıktan hali olamaz.

Dolayısıyla sağlıklı olduğun zamanda kudretin/gücün yettiği ölçüde yaşam seyrinden daha fazla mesafe kat etmeye çalış ki, hastalan-

dığında, zayıf düştüğünde kaybettiklerinin yerini doldursun.¹⁵⁸

“Hayatında, ölümün için bir şeyler yap.” Bunun manası Hakim *rahimehullâh*’ın rivayet ettiği İbn Abbas *radiyallâhu anhuma*’nın şu merfu hadisiyle daha iyi anlaşılmaktadır.

Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* birine nasihat ederek şöyle buyurmuştur:

“Beş şeyden önce şu beş şeyin kıymetini bil: İhtiyarlığından önce gençliğinin, hastalığından önce sağlığının, fakirliğinden önce zenginliğinin, meşgûliyetinden önce boş vaktinin ve ölümünden önce hayatının!”¹⁵⁹

Bir hadiste de Rasûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

“Kıyamet gününde bir kula şu sorular sorulmadıkça yerinden kıpırdayamaz: Ömrünü nerede ve nasıl tüketti, öğrendiği bilgilerle ne yaptı, malını

158 *Fethu'l-Bâri*, 11/233.

159 *Müstedrek*, Hâkim, 4/306; *Sahîhu'l-Cami*, 1077.

nereden kazandı ve nerede harcadı, vücudunu nerede yıprattı?’¹⁶⁰

Öyleyse, akıllı bir kimse, akşama girdiği zaman sabahı beklemez; sabaha girdiği zaman da akşamı beklemez, fakat bunlardan evvel ecelinin kendisine erişeceğini düşünür de ölümünden sonra faydasına kavuşacağı işleri yapar, sağlıklı günlerinde iyi işlere koşar. Zira hastalık ansızın gelir de onu amelden men’ edebilir.

160 *Sünen-i Tirmizî*, 2417; *Silsiletu’l-Ehâdîsi’s-Sahîha*, 946.

Dualar

﴿ رَبِّ أَوْزِعْنِي أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِي أَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَىٰ
وَالِدَيَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَأَدْخِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ
الصَّالِحِينَ ﴾

“Ey Rabbim! Beni, gerek bana, gerekse ana-babama verdiğin nimete şükretmeye ve hoşnut olacağın iyi işler yapmaya muvaffak kıl. Rahmetinle, beni iyi kulların arasına kat!” (en-Neml, 19)

﴿ رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴾

“Ey Rabbimiz! Bize tarafından rahmet ver ve bize (şu) durumumuzdan bir kurtuluş yolu hazırla!” (el-Kehf, 10)

«اللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي الَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي، وَأَصْلِحْ لِي

دُنْيَايَ الَّتِي فِيهَا مَعَاشِي، وَأَصْلِحْ لِي آخِرَتِي الَّتِي فِيهَا مَعَادِي،
وَأَجْعَلِ الْحَيَاةَ زِيَادَةً لِي فِي كُلِّ خَيْرٍ، وَأَجْعَلِ الْمَوْتَ رَاحَةً لِي مِنْ
كُلِّ شَرٍّ.

“Allah’ım, bütün işlerimin başı olan dinim konusunda hataya düşmekten beni koru. Yaşadığım şu dünyadaki işlerimizin yolunda gitmesini sağla. Dönüp varacağım ahiretimi kazanmama yardım et. Hayatımda daha fazla hayırlar yapmama imkan tanı. Ölümümü her türlü sıkıntıdan kurtuluşa sebep kıl!”¹⁶¹

«اللَّهُمَّ اقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعَاصِيكَ
وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهِ جَنَّتِكَ وَمِنَ الْيَقِينِ مَا تَهْوُونَ بِهِ عَلَيْنَا
مُصِيبَاتِ الدُّنْيَا وَمَتَّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا
وَأَجْعَلْهُ الْوَارِثَ مِنَّا وَاجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمْنَا وَانصُرْنَا عَلَى
مَنْ عَادَانَا وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا وَلَا تَجْعَلِ الدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا
وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا وَلَا تَسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَا يَرْحَمُنَا».

161 Sahih-i Muslim, 2720.

“Allah’ım, Sana karşı işlenecek günahlarla aramızda perde olacak korkuyu, bizi Cennetine ulaştıracak kulluğu, dünya musibetlerine karşı tahammülümüzü kolaylaştıracak güçlü bir imanı nasip et. Allah’ım, bizi yaşattıkça kulaklarımız, gözlerimiz ve gücümüzden bizi faydalandır. Aynı şeyleri soyumuzza da nasip et. Bize zulmedenlerden intikamımızı al. Düşmanlarımıza karşı bize yardım et. Bizi dinimizden yaralama. Dünyayı en büyük gayemiz eyleme. Dünyalık bilgilerle de sonumuzu getirme. Bize acımayanları üzerimize güçlü ve kuvvetli kılma.”¹⁶²

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْبُخْلِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْجُبْنِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ أَنْ أُرَدَّ إِلَى أَرْضِ الْعُمَرِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ
الدُّنْيَا وَعَذَابِ الْقَبْرِ.»

“Allah’ım, cimrilikten, korkaklıktan, ömrün en reziline döndürülmekten, dünya fitnesinden ve kabir azabından Sana sığınırım!”¹⁶³

162 Sünen-i-Tirmizî, 3502;

163 Sahîh-i Buhârî, 6370.

«اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْعَجْزِ وَالْكَسَلِ، وَالْجُبْنِ وَالْهَرَمِ،
وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ الْمَحْيَا وَالْمَمَاتِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ
الْقَبْرِ».

“Allah’ım, aciz duruma düşmekten, tembellikten, korkaklıktan ve (rezil) ihtiyarlıktan Sana sığınırım. Hayatın ve ölümün fitnesinden Sana sığınırım. Kabir azabından da Sana sığınırım!”¹⁶⁴

Sonunda, Allah’tan dileğimiz şu ki, bizi hayır işlerde diğerlerini geçen kullarından eylesin, sevabı çoğalan ve derecesi yükselen kulları zümresine ilhak eylesin!

Yüce Rabbim, bizleri, Kıyamet gününde Rasûlullah sallallahu aleyhi ve sellem’in şefaati sayesinde en büyük mutluluğa ulaşan, Cehennem ateşinden kurtulan ve Cennet’e giren kulları zümresine ilhak eyle!

164 Sahîh-i Buhârî, 2823.

Allah'ım, Seni zikretmek, Sana şükretmek ve Sana güzelce ibadet etmek için bizlere yardım et!

Ey Rabbimiz, ülkemizi ve diğer müslüman ülkelerini emniyetli kıl ve o topraklara güven/emniyet nasip eyle!

Allah'ım, ülkemizde bize emniyet nasip eyle!

Allah'ım, hakkı bize hak olarak göster ve bizi hakka kavuştur. Bâtılı bize bâtıl olarak göster ve bâtıldan uzak tut!

“Allah’ım!
Bu kitabı; yazan, okuyan,
dinleyen ve yayınlayan
için faydalı kıl.”

تَسْمِيحًا لِلَّهِ

Sonuç

Allah azze ve celle'den, güzel isimlerini ve yüce sıfatlarını vesile kılarak diliyoruz ki, bu işimizi bereketli kılsın ve bunu samimi/kalpten yapılmış bir iş gibi rızasına muvafık eylesin.

Aynı zamanda bu eseri Kıyamete kadar okunacak kitaplardan eylesin ve bunun sayesinde müslümanlara ve bizlere fayda ihsan etsin, bize sevap kazandırsın ve bizi Firdevs Cennetinin sakinlerinden kılsın!

Dilediđi kimseyi faydalı işler yapmaya sevk eden ve doğru yola yönelten, Allah azze ve celle'dir.

Bütün hamd ve senalar sadece alemlerin Rabbine mahsustur. Peygamberimiz Muhammed'e, ailesine ve ashabına salat ve selam olsun!

İÇİNDEKİLER

Mukaddime	5
Ömrün uzatılması ne demektir?.....	9

ÖMRÜ UZATAN 50 SALİH AMEL

1. Akraba ile ilişkiyi sıkı tutmak:	19
2. İyilik etmek:	19
3-4. Güzel ahlaklı olmak ve komşuya iyilik yapmak:.....	19
5. Allah yolunda cihad etmek:.....	22
6. Sınır boyunda nöbet tutmak:.....	23
7-9. Sadaka-i cariye, faydalanılan ilim ve salih evlad bırakmak:.....	25
10. Cuma günü gusledip erkenden camiye gitmek ve imamın yakınına oturup hutbeyi dinlemek:	26

- 11-14. Mescid-i Haram'da, Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in Mescidinde, Mescid-i Aksa'da ve Kuba Mescidinde namaz kılmak: 28
15. Ramazan ayında mübarek Kadir Gecesi'nde ibâdetle kaim olmak: 30
16. Cemaatle namaz kılmak: 32
17. Yatsı ve sabah namazlarını cemaatle kılmak: 36
18. Nafle namazını evde kılmak: 38
19. Kuşluk namazını kılmak: 39
20. Kur'an okumak: 41
21. Her seherde yüz kere "Lâ ilâhe illallah!" demek: 43
22. Pazara girerken zikretmek/Allah'ı anmak: 43
23. Her gün yüz kere "Subhânallahi valhamdulillahi ve lâ ilâhe illallahu vallahu ekber!" diyerek zikretmek: 44

24. Her gün yüz kere "Lâ havle ve lâ kuvvete illâ billah!" demek:..... 47
25. Her gün yüz kere "Estağfirullâhe ve etûbu ileyh" demek:..... 48
26. Her gün yüz kere "Subhânallah!" veya "Subhânallahi ve bihamdih!" demek:.. 50
27. Sevabı pek büyük olan bir zikri sabahleyin üç kere tekrarlamak:..... 51
28. Sabah-akşam okunan muhteşem zikir: . 53
29. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'*e salavat ve selâm getirmek:..... 55
30. Müslümanlar için çokça mağfret dilemek: 57
31. Müslümanlar için Allah'tan hayır dilemek:..... 59
32. Zekât ve sadaka vermek:..... 60
33. Oruç tutmak:..... 63
- 34-39. Pazartesi ve Perşembe günleri, Zilhicce'nin ilk on günü, Arefe günü,

Aşure günü, Şevval'in altı günü ve (Ramazan ayı müstesna) her ayın üç günü oruçlarını tutmak:	65
40. Hac ve Umre yapmak:	67
41. Camide ilim meclislerinde bulunmak: ...	68
42. Ramazan ayında ümre ziyareti yapmak:	69
43. Cenazenin namazı kılınıncaya kadar onun yanında bulunmak ve mezara konu- luncaya kadar onun başında beklemek:.....	69
44. Hastayı ziyaret etmek:.....	70
45. Oruçluya iftar yemeği vermek:.....	71
46. Dul kadınlara ve yoksullara infak etmek:	71
47. Bir yetimin geçimini sağlamak:.....	72
48. Müslümana borç vermek:.....	73
49. Erken kalkmak;.....	74
50. İnsanları doğru yola çağırmak:	76
Müjde.....	79

Kazandığımız Sevapları Yitirmemek İçin	
Ne Yapmalıyız?	83
1. Ma'siyetten ve gûnahtan uzak durmalı:...	83
2. Kendini beğenmekten ve	
kibirlenmekten sakınmalı:	85
3. İnsanlara zulmetmemeli:	86
4. Sapıklığa çağırmamalı:	87
Müminle Kafirin Farkı	89
Ömrü Uzun Olmuş Bazı Sahabîler.....	105
İbret Alınacak Bir Rivayet.....	111
Dualar.....	115
Sonuç.....	121
İçindekiler.....	123

Gayemiz

* **Yüce Kur'ân ve sahih Sünnet'e dönmek**, onları bu ümmetin selefinin (sahabe-tabiün-etbau`-t-tâbiîn) anladıkları gibi anlamak ve hayatın her sahasına hâkim kılmak.

* **Asrı Saadette yaşanan İslâm'ı yaşamak**, yaşatmak ve yaymak.

* Müslümanları, hayatlarına girmiş olan **şirk, ideoloji ve bid'atten sakındırmak**.

* Müslümanları terbiye etmek ve onları, **İslâm'ın ahkâmını yürürlüğe koymaya teşvik** etmek.

* İnsanları gerçek anlamda **Allah sevgisine davet etmek** ki, bu da ancak takva ve taatle olur.

* İmam Malik'in ifade ettiği şekilde, **insanları Selef-i Sâlihînin yoluna döndürmek**. ***"Bu ümmetin evveli, ne ile ıslah olduysa, sonra gelenleri öyle ıslah olur. O gün dinde olmayan şeyler, bugün de dinden değildir."***

* **İslâm birliğini kurmak için azimli olmak**

ve cemaatlerin programlarını hak üzere ve hak yolda toplamaya gayret göstermek.

* Çağın bütün problemlerine, **İslâm'ın sunduğu çareleri** ve huzuru takdim etmek.

* Müslümanları, işte bunları hayata geçirmeye çağırıyoruz. Çünkü **İslâm'ın yeniden ihyası** için; samimiyetle, muhabbetle gayret göstermek büyük bir emanettir. Saf gönüller; Allah'ın vaadi, zaferi ve nizamının gerçekleşmesinin teminatıdır:

“Şeref Allah'ın, Rasûlünün ve bütün mü'minlerindir.” (Münafikûn, 8)

